

LIEN-CONGRES | 24-25 MEI 2022 | HOUFFALIZE

EERSTE GRAAD GEEN MIDDELMAAT

**Differentiatie.
De waarde van verschil.**

Jan Royackers

Doelen

- Je beheerst een basiskader over differentiatie.
 - Je kent de randvoorwaarden voor geslaagde differentiatie.
 - Je hebt gereflecteerd over de mate waarin je deze zaken reeds toepast.
 - Je hebt gereflecteerd over nieuwe mogelijkheden in je les.
-

Programma

1. Basis toolkit aan inzichten.
 2. Doelgericht onderwijs.
 3. Differentiatie op het vlak van competenties.
 4. Differentiatie op het vlak van voorkeuren.
 5. Differentiatie op het vlak van ondersteuningsnoden.
 6. Randvoorwaarden.
 7. Differentiatie XL.
-

WERKBLAD REFERAAT 1

Onderdeel	Dit doe ik al in mijn les	Dit neem ik hieruit mee
Basis-toolkit van de leerkracht		
Belang van doelgericht onderwijs		
Differentiatie op het vlak van competenties		
Differentiatie op het vlak van voorkeuren		

Opstapje

Even overleggen.

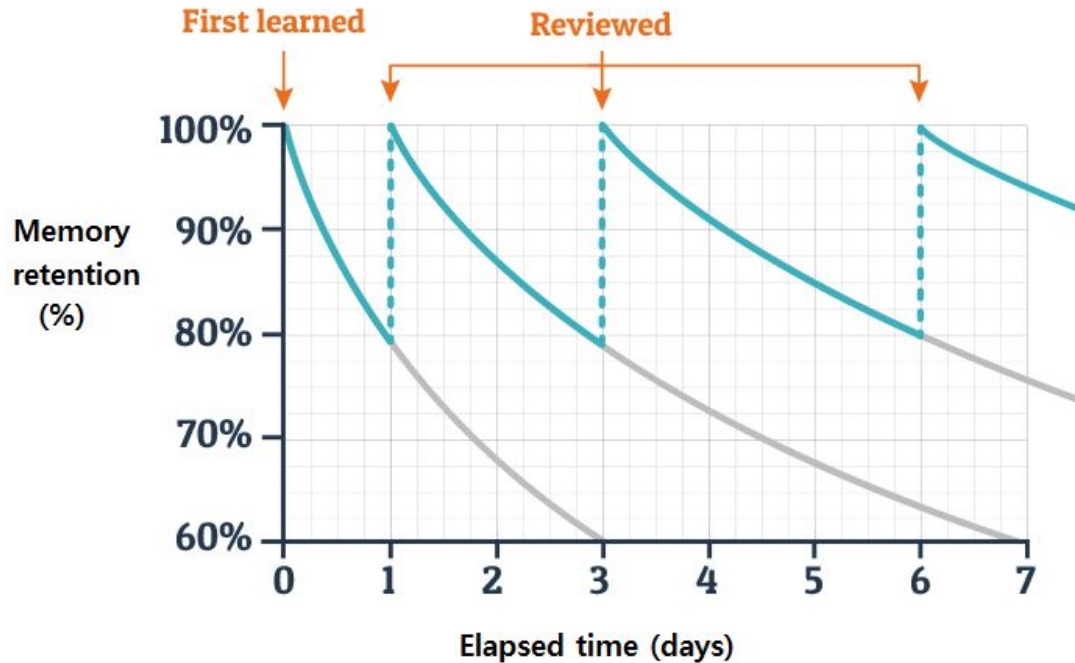
- Geef één geslaagd differentiatie-voorbeeld uit je eigen les.
- Leg uit welke randvoorwaarden belangrijk zijn om dit te laten slagen.

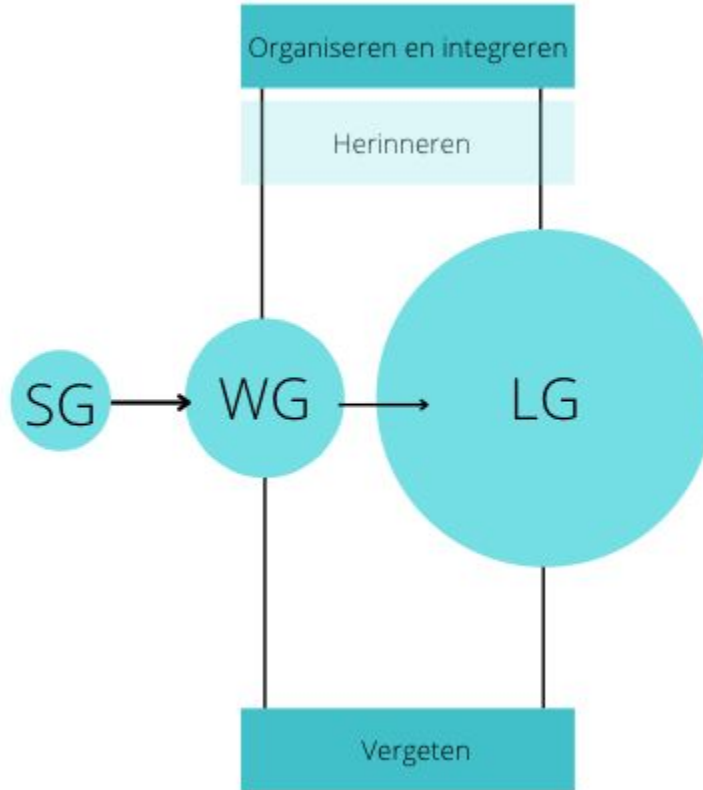
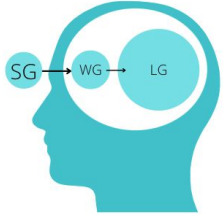
1. Basistoolkit aan inzichten

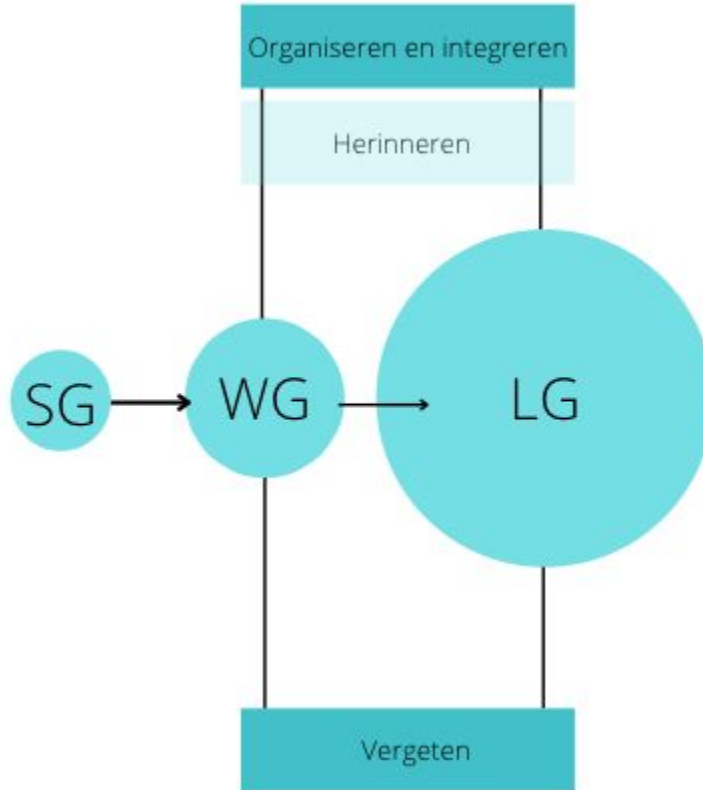
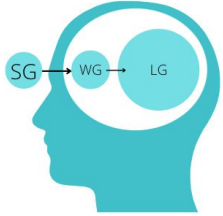
(1) De vergeetcurve is onverbiddeijk...

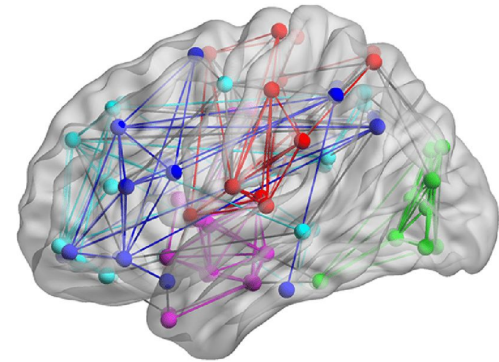
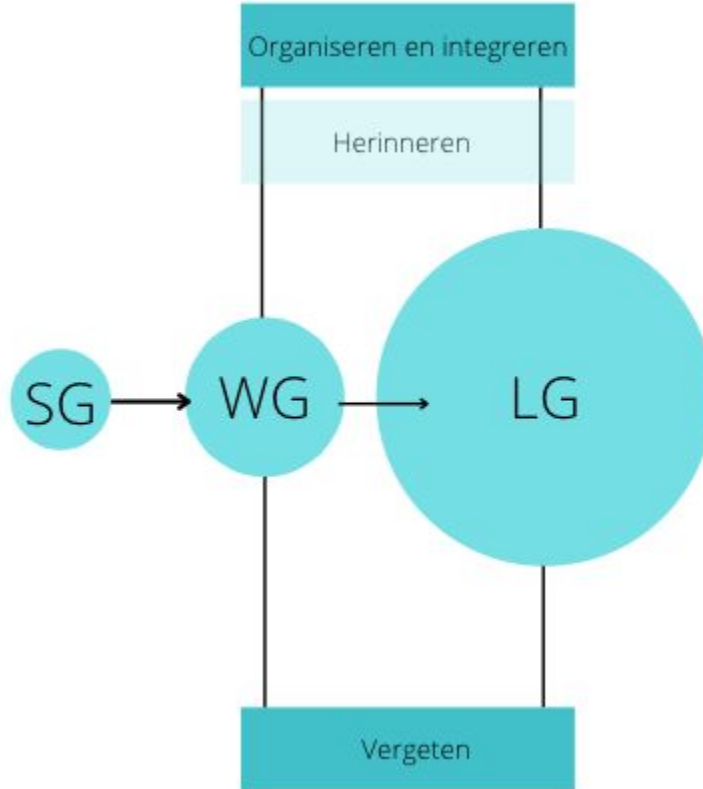
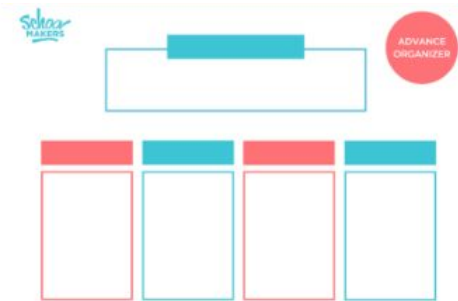
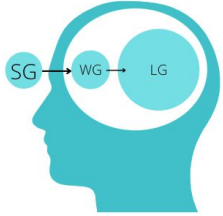

(2) want ons werkgeheugen is beperkt...

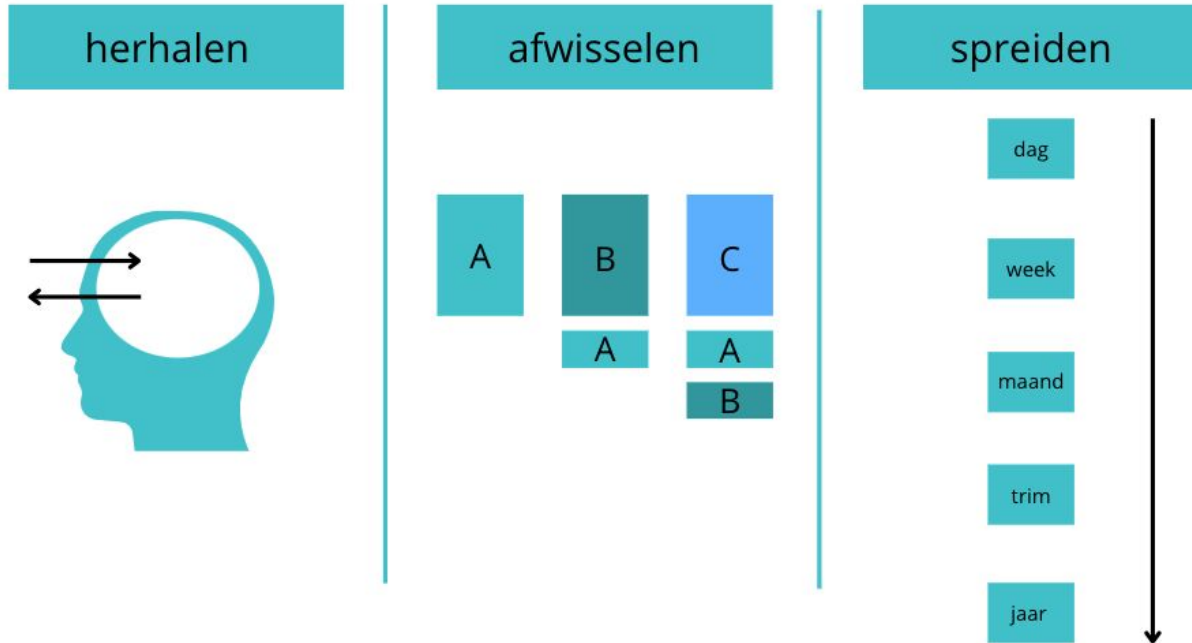

(3) en vraagt om herhaling, afwisseling en spreiding.

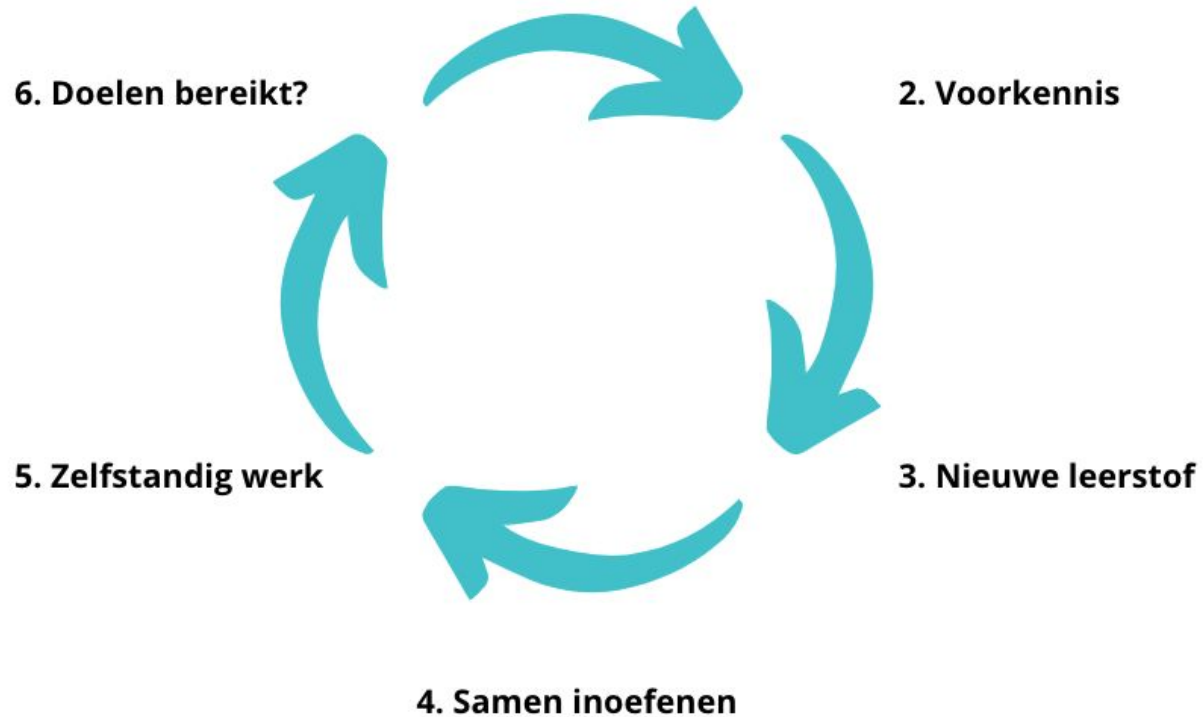

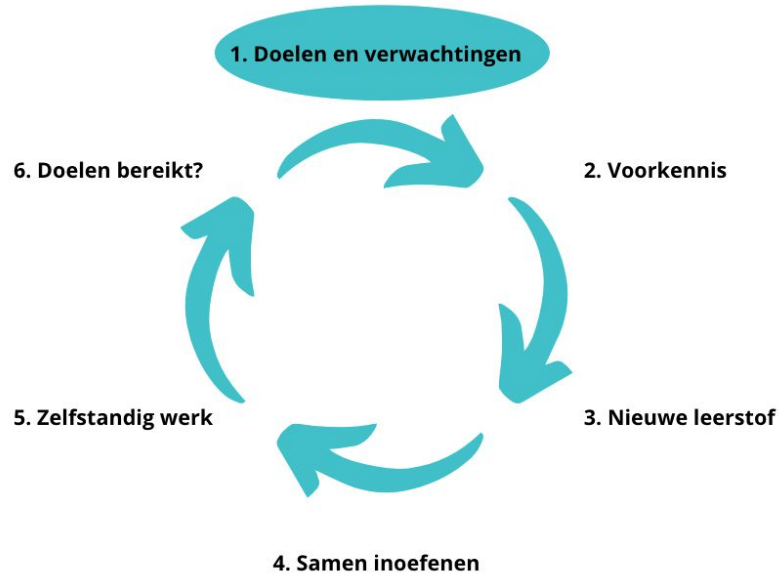
Onderdeel	Dit doe ik al in mijn les	Dit neem ik hieruit mee
Basis-toolkit van de leerkracht		

2. Belang van doelgericht onderwijs

1. Doelen en verwachtingen

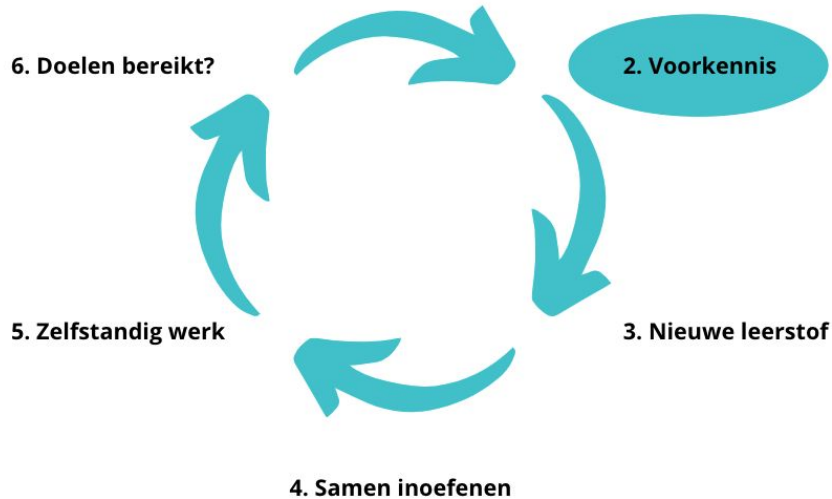
- altijd voor jezelf
- waar relevant ook voor leerlingen
- of leerling kiest eigen doel
(Bijvoorbeeld in project: ik ga een game leren ontwerpen)

WIS LPD 15 De leerlingen bepalen de grootste gemeenschappelijke deler en het kleinste gemeenschappelijke veelvoud van natuurlijke getallen.

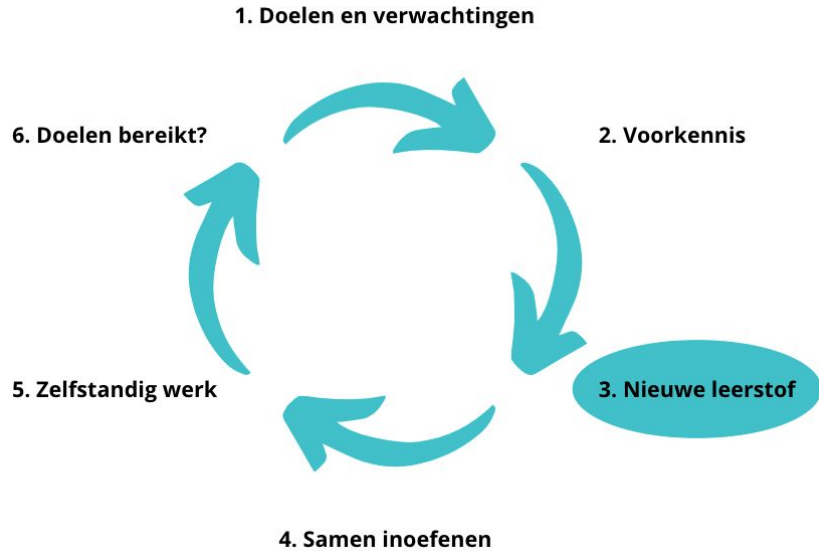
Les 1. Je kan de grootste gemeenschappelijke deler bepalen.

Kennen	Kunnen	Doen
Je kan uitleggen wat de grootste gemeenschappelijk deler is.	Je kan zelf de GGD bepalen.	Je maakt de volgende oefeningen: 5.1 5.2 5.3 5.4 5.5 5.6

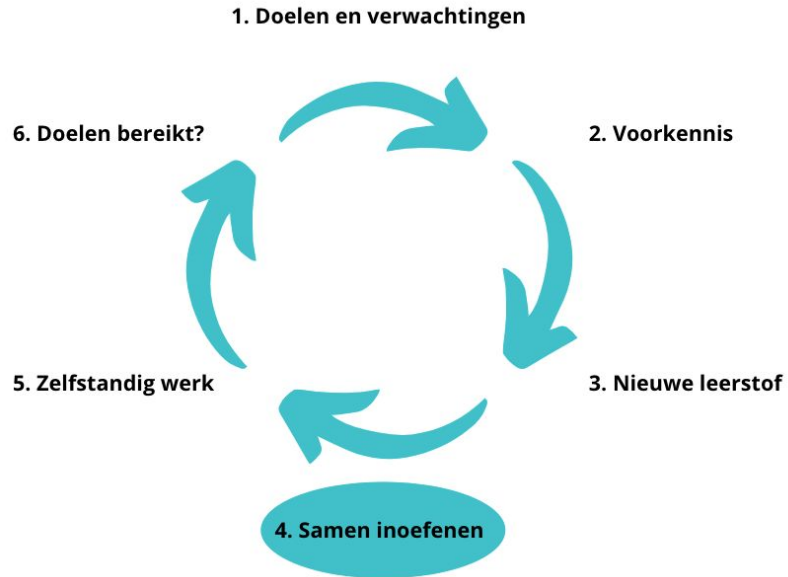
1. Doelen en verwachtingen

- mindmap
- braindump
- korte kwis
- wisbordjes
- bekend - benieuwd - bewaard
- tweegesprek
- ...

- door jou
- door analyse van een goed voorbeeld
- aan de hand van een filmpje met begripsvragen
- ...

- Dummie
- aan de hand van coöperatieve werkvormen

1. Doelen en verwachtingen

- zo veel en zo snel mogelijk, met ingrijpen van zodra dat nodig blijkt

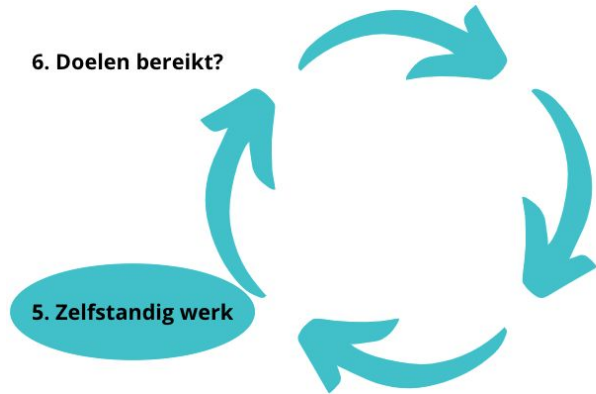
2. Voorkennis

3. Nieuwe leerstof

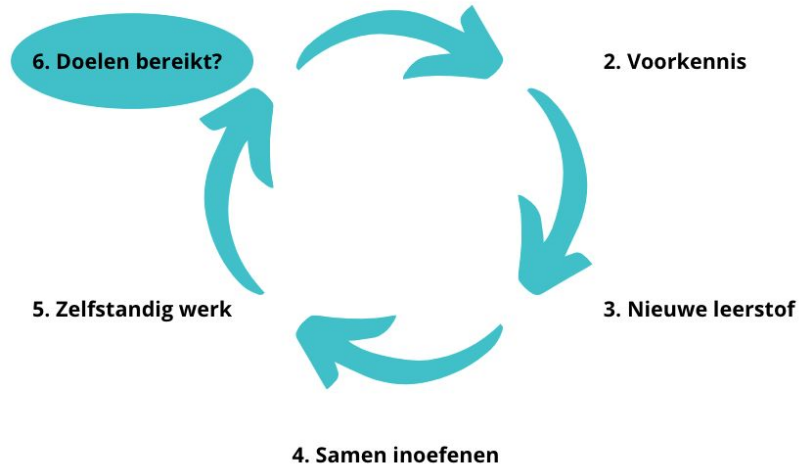
4. Samen inoefenen

6. Doelen bereikt?

5. Zelfstandig werk

1. Doelen en verwachtingen

- belang van feedback
 - eerst klassikaal
 - dan persoonlijk
-

Mondelinge feedback in de les

1. Rondgaan bij groepswork tijdens de les.
2. 3 kolommen op bord.

Dit heb ik gehoord en was goed.	Dit was naast de kwestie.	Dit was fout.

3. Leerlingen denken voor zichzelf na: welke feedback is voor mij relevant?
(eventueel laten overnemen in cursus)
4. Verderzetten van de opdracht.
5. Eventueel herhalen.

Doelen

Voorkennis
activeren

Nieuwe leerstof

Oefenen

Feedback

Verworven leerstof

Doelen	Voorkennis activeren	Nieuwe leerstof	Oefenen	Feedback	Verworven leerstof
	Voorkennis activeren	Nieuwe leerstof	Oefenen	Feedback	Doelloos leren
Doelen		Nieuwe leerstof	Oefenen	Feedback	Ongestructureerde verankering
Doelen	Voorkennis activeren		Oefenen	Feedback	Beperkte vooruitgang
Doelen	Voorkennis activeren	Nieuwe leerstof		Feedback	Gebrek aan vlotheid
Doelen	Voorkennis activeren	Nieuwe leerstof	Oefenen		Misvattingen aangeleerd

Ook bij zelfsturend werken

... opletten voor overbelasting werkgeheugen door veel planwerk.

... belang van aanleren: plannen, monitoren, evalueren.

- ook zelfsturing is leerstof!
- ook hier kunnen leerlingen stevig in verschillen (en kan differentiatie nodig zijn).

... zie je veel problemen bij zelfgestuurd leren?

- laat hen hierop oefenen binnen een leerstof-onderdeel waarin ze de basis goed beheersen -> werkgeheugen kan zich focussen op de metacognitie.
-

Belang van doelge-
richt onderwijs

3. Differentiatie - competenties

1. Doelen en verwachtingen

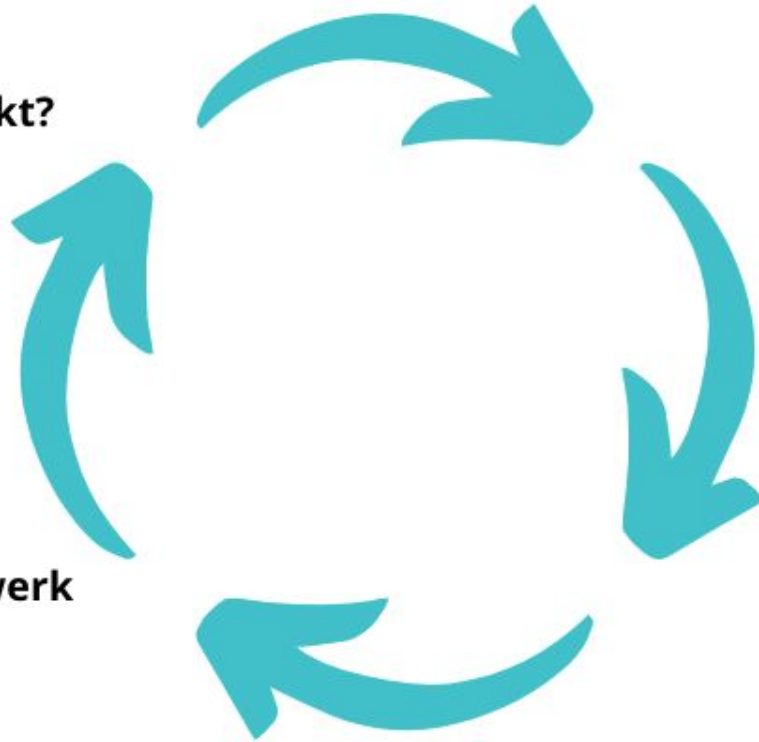
2. Voorkennis

3. Nieuwe leerstof

4. Samen inoefenen

5. Zelfstandig werk

6. Doelen bereikt?

1. Doelen en verwachtingen

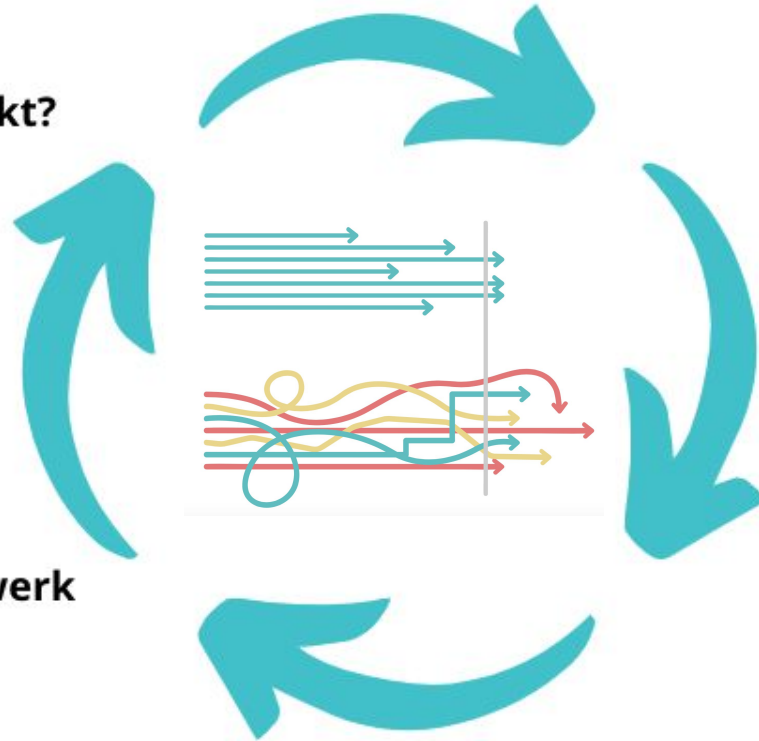
2. Voorkennis

3. Nieuwe leerstof

4. Samen inoefenen

5. Zelfstandig werk

6. Doelen bereikt?

DIFFERENTIATIE IS...

Het (h)erkennen van verschillen onder leerlingen en er consequent op inspelen.

Vertrekkend vanuit het groeiproces van elke leerling.

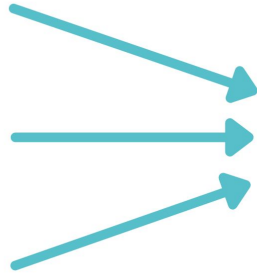
Differentiatie stelt het belang van leren voorop in de schoolorganisatie.

Met als doel:

- Grotere motivatie
- Grotere leerwinst
- Grotere efficiëntie

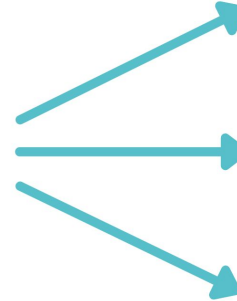

Convergente differentiatie:
zoveel mogelijk leerweg SAMEN afleggen

convergent

Divergente differentiatie:
eerder APARTE leerwegen

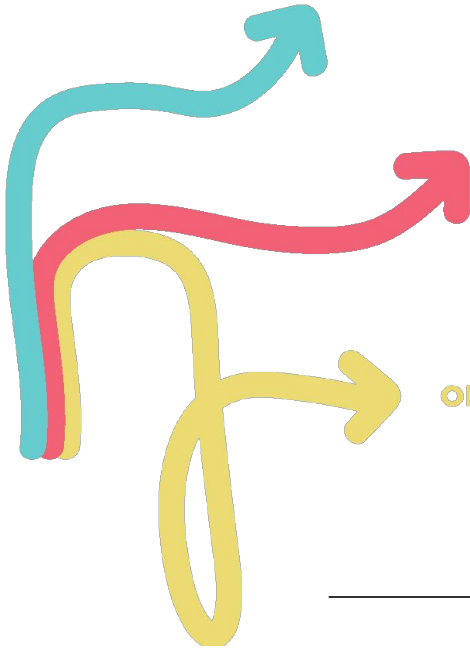
divergent

Inspelen op...

competenties

voorkeuren

ondersteuningsnoden

1. Doelen en verwachtingen

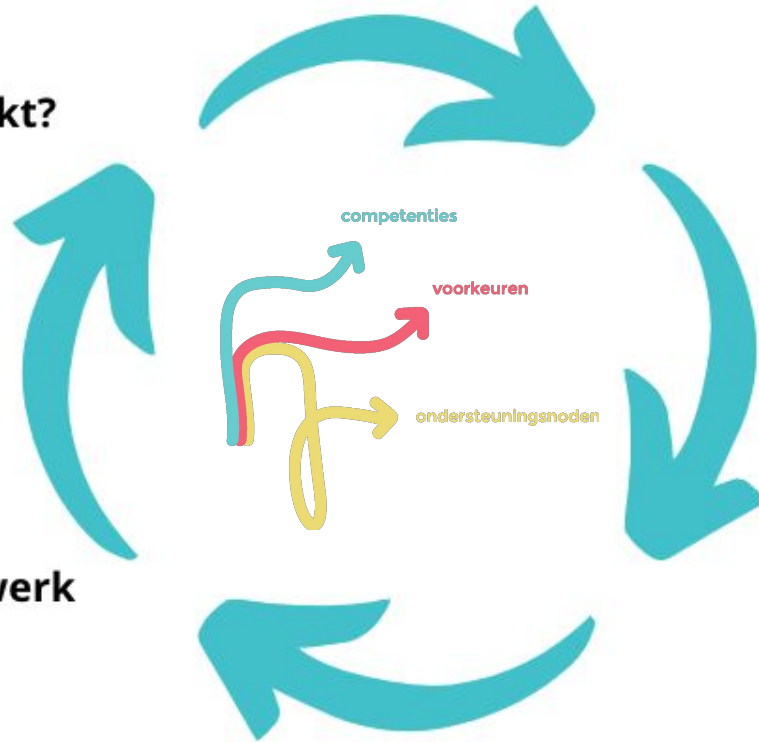
2. Voorkennis

3. Nieuwe leerstof

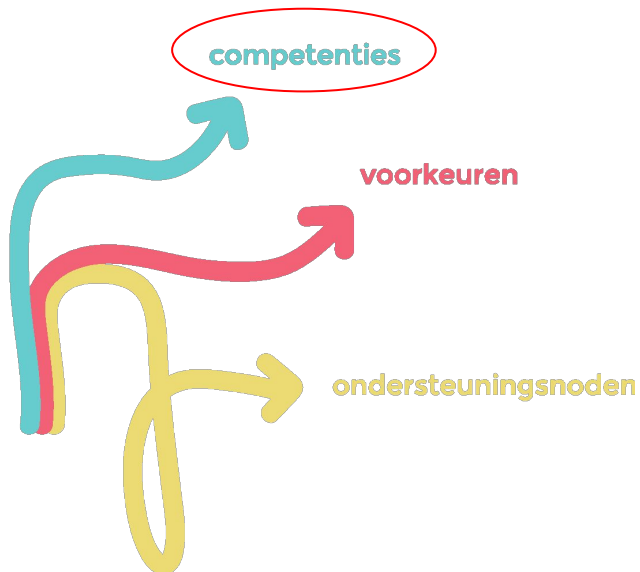
4. Samen inoefenen

5. Zelfstandig werk

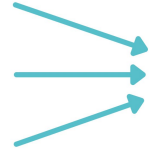
6. Doelen bereikt?

Waarop kan je differentiëren?

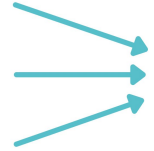

- pre-teaching
- verlengde instructie
- meersporenmodel
- basisoefeningen en uitbreidingsoefeningen
- coöperatieve werkvormen: leerlingen met verschillende beheersingsniveaus laten samenwerken
- ...

DENKEN – DELEN - UITWISSELEN

FASE 1	
FASE 1	• Schrijf de 5 belangrijkste zaken op die jij hebt onthouden uit de vorige les.. • Welke 3 stappen pas je toe om breuken te vermenigvuldigen
FASE 2	• Buur A vertelt, buur B luistert. • Buur B vertet, buur A luistert. • Waar zitten de verschillen? Zoek het juiste antwoord op.
FASE 3	• Deel met 4. • Vergelijk met de oplossing op bord.

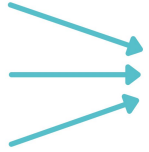
convergent

BEKEND – BENIEUWD - BEWAARD

BEKEND	BENIEUWD	BEWAARD
Dit weet ik al!	Dit kom ik graag te weten.	Op het einde: deze 5 zaken ga ik zeker onthouden.

Begin volgende les:

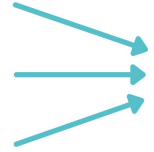
- Noteer de 5 zaken die je zeker ging onthouden.
 - Controleer, vul aan.
-

convergent

9 DIDACTISCHE STRUCTUREN

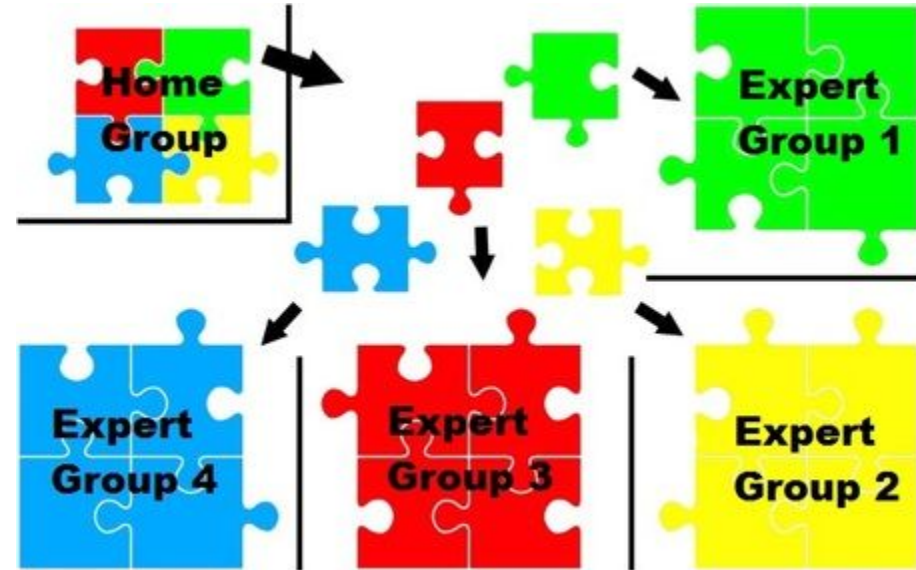
1. Denken - delen - uitwisselen
 2. Zoek de valse
 3. Driestappeninterview
 4. Binnen-buitenkring
 5. Vraag & ruil
 6. Mix-tweetal-gesprek
 7. Legpuzzel / expertenwerk
 8. Flitskaarten
 9. Genummerde hoofden
-

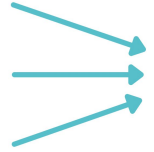

convergent

9 DIDACTISCHE STRUCTUREN

1. Denken - delen - uitwisselen
2. Zoek de valse
3. Driestappeninterview
4. Binnen-buitenkring
5. Vraag & ruil
6. Mix-tweetal-gesprek
7. **Legpuzzel / expertenwerk**
8. Flitskaarten
9. Genummerde hoofden

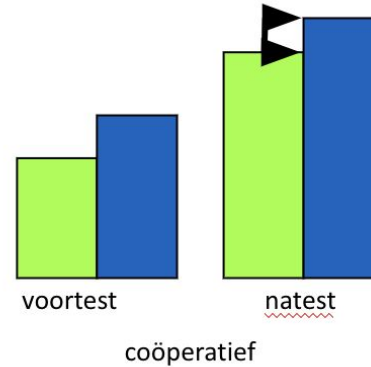
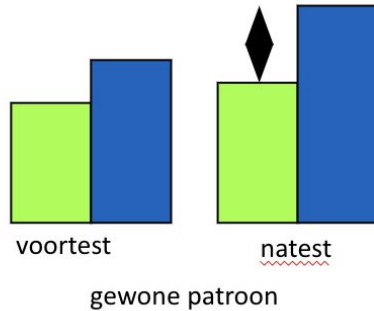
convergent

9 DIDACTISCHE STRUCTUREN

1. Denken - delen - uitwisselen
2. Zoek de valse
3. Driestappeninterview
4. Binnen-buitenkring
5. Vraag & ruil
6. Mix-tweetal-gesprek
7. Legpuzzel / expertenwerk
8. Flitskaarten
9. **Genummerde hoofden**

LEERWINST: KLEINERE PRESTATIEKLOOF

Deze weergave is niet de uitslag van 1 specifiek onderzoek maar de trend zoals die te vinden is in een veelheid van onderzoeken naar het effect van coöperatief leren (oa Johnson & Johnson, Hall, Marzano, Slavin)

Getoetste vaardigheden

x	Rekenvaardigheden
x	Meet- en tekenvaardigheden
x	Wiskundige taalvaardigheden
x	Denk- en redeneervaardigheden
	Probleemoplossende vaardigheden
x	Leervaardigheden

Studielast

Ik heb voor deze toets uur gestudeerd.

Feedback

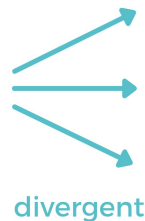
▪ Je hebt volgende fouten gemaakt:

☐ Weetfouten (kennis van de theorie)	☐ Rekenfouten
☐ Denkfouten (inzicht in de leerstof)	☐ Tekenfouten
☐ Schrijffouten (symbolen, notaties)	☐ Slordigheidsfouten
☐ Fouten tegen parate kennis	

▪ Opmerkingen/werkpunten:

▪ Remediëring

- ☐ Toets verbeteren
- ☐ Toets verbeteren en terug afgeven
- ☐ Remediëringsoefeningen maken
- ☐ Voorbereiding volgende herhalingstest afgeven

Zelfevaluatie na de toets

Verwacht resultaat: ☐ minder dan 50% ☐ tussen 50% en 75% ☐ meer dan 75%

Zelfevaluatie na verbetering door de leerkracht

Dit resultaat is in overeenstemming met mijn verwachtingen: JA / NEEN

Indien neen, waarom niet?

☐ Ik ken de theorie onvoldoende	☐ Ik maakte rekenfouten
☐ Ik oefende onvoldoende bij het studeren	☐ Ik heb het resultaat niet gecontroleerd

Mijn werkpunt(en):

Nom:	classe:
Maîtriser l'emploi du pronom personnel en 10 étapes!	

Jeudi 23/01: test sur le pronom personnel.

Au début de ce cours, vous rendez une chemise en plastique avec :

1. cette feuille
2. les pages 141 -> 151 du Cahier d'activités
3. la feuille « exercices supplémentaires »
4. le schéma sur l'accord du participe passé.

Qualité du travail : /3

CRITERES :

- + 1 : tous les exercices du Cahier sont faits et corrigés
- + 1 : cette feuille est remplie et les exercices supplémentaires auxquels on renvoie le sont aussi + corrigés
- + 1 : schéma sur l'accord du participe passé sans fautes

Après ces 2 cours, vous devez être capables de :

- remplacer des parties de phrase par un pronom personnel (étapes 1 et 2)
- éviter les répétitions dans un texte en utilisant des pronoms personnels (étapes 3.a et 3.b).
- accorder le participe passé au pronom personnel (étape 5)
- utiliser plusieurs pronoms personnels dans une seule phrase (étapes 6, 7, 8 et 9)
- former des phrases en utilisant des pronoms personnels SUJETS, TONQUES, COD, COI, EN et Y (étape 10)

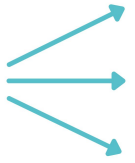
	Consigne	Fait?
1.	Relis la théorie aux pages 141 -> 143 OU: Relis ton propre schéma que tu as fait en classe.	
2.	Corrige ex. 10 (p. 145) 1. Non, il n'en a pas encore parlé. 2. Oui, il y en a encore. 3. Non, j'en reçois trop peu. 4. D'accord, vas-y. 5. Non, elles y sont allées. 6. Non, je vais en acheter dans deux mois.	
3.a	Fais l'exercice 11. J'y reste une semaine. Je ne les supporte pas. Je n'y suis jamais allée. Hier, sur la plage, un Italien lui a demandé de donner son numéro. Et bien sûr, elle ne lui a pas dit non, elle a du mal à leur résister. Je vais devoir la surveiller. Ni Alicia, ni moi n'y sommes jamais allées. Papa m'en a souvent parlé. Il faut que j'y aille.	Score : .../10 (-1 par faute !)
	As-tu moins de 8/10 ? -> Passe à la consigne 3.b. Sinon tu fais 4.	
3.b	Sur la feuille « exercices supplémentaires », tu fais l'exercice 2.	
	Exercice 2	

	Note le schéma qu'on a vu dans le premier trimestre.	
	Maintenant tu fais l'exercice 12.2. Vous les avez appris – on les a loués – Anne l'a créée – vous l'avez écouté – nous l'avons essayé – l'ont peint – les avons testés.	
	As-tu moins de 5/7 ? Montre le schéma que tu as noté au prof pour détecter les fautes.	
6.	Lis le dialogue à la page 148 et réponds aux questions 14.1, 14.2, 14.3. Lis la théorie dans les cadres verts. As-tu compris ? Demande au prof si quelque chose n'est pas claire.	
7.a	Exercice 15. 1. Je le lui demandais. 2. Tu les lui as encore prêtés. 3. Je dois encore lui rapporter le livre. – Rapporte-le-lui. 4. Son frère nous y accompagnera. 5. Je la leur ai déjà envoyée. 6. Surtout ne la lui montre pas. – Je viens de la lui montrer. 7. Le professeur vous en a déjà parlé.	Score : ... /7 (-1 par faute !)
	As-tu moins de 5/7 ? Passe à la consigne 7.b. Sinon tu fais 8.	
7.b	Fais maintenant l'exercice 1 de la feuille « exercices supplémentaires ».	
	Exercice 1 1. Pourquoi ne lui réponds-tu pas ? – Euh, mais je ne l'ai pas entendu. – Et ses questions, tu les entendues ? 2. Tu m'en fais ce soir ? J'en ai envie. 3. Tu te la rappelles encore ? Oui, je m'en souviens. 4. Tu la leur as demandé ? – Oui, mais ils ne me l'ont pas donnée. 5. C'est vrai ? Tu en as acheté une ? – Mais non ! Qui t'a raconté cette histoire ? 6. Tiens, pourquoi les as-tu achetées ? – Ben, je vais les offrir à Marco – Tu les lui offres ce soir ?	
8.	Exercice 16 (p. 150) Vocabulaire à connaître ! 1. Ne t'en fais pas. (trek bak je niet erg) 2. Elle s'en sert. (gebruikt 'er gebruik van) 3. Je m'y connais. (ik ken 'er van) 4. Tu t'en vas. (je ga 'er heen, je vertrek 'er heen) 5. Elle s'y prend bien. (ze doet 'er goed mee, ze doet 'er goed van). 6. Je m'en fous. (ik trek 'er me niet aan, bak kan me niet ergelen).	
9.a	Fais l'exercice 17 (p. 150). Où papa, je les y ai mis. Je la lui montre. Je ne le lui ai pas encore écrit. Ne m'en donne pas plus. Je vais le lui dire.	Score : ... / 5 (-1 par faute !)
	As-tu moins de 4/5 ? Passe à 9.b. Sinon tu fais 10.	
9.b	Sur la feuille « exercices supplémentaires », tu fais l'exercice 3. 1. Raconte-le-moi. 2. Oui, je les ai vus partir. 3. Non, je ne veux pas lui en parler. 4. Oui, elle en a mangé beaucoup. 5. Oui, rends-la-lui. 6. Oui, il y en a vu deux.	
10.a	Exercice 18 (p. 150) 1. L'année passée, nous l'y avons accueillie pendant 6 mois. 2. Le chemin, tu veux le leur expliquer ? 3. Vous ne vous en rendez pas compte, des problèmes ?	Score : ... /5 (-1 par faute !)

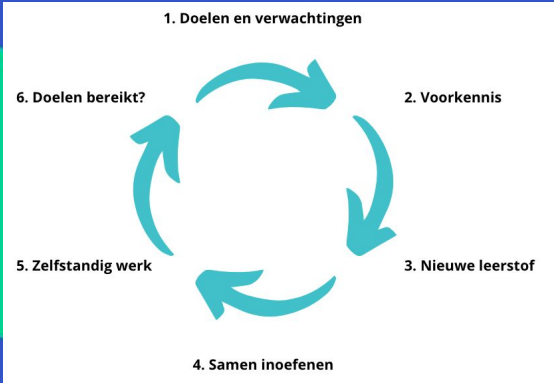
divergent

<https://docs.google.com/document/d/1gwufs1bru34ZHRQzZJTwveFYYKEc7MXiD6aNYS5ysQY/edit>

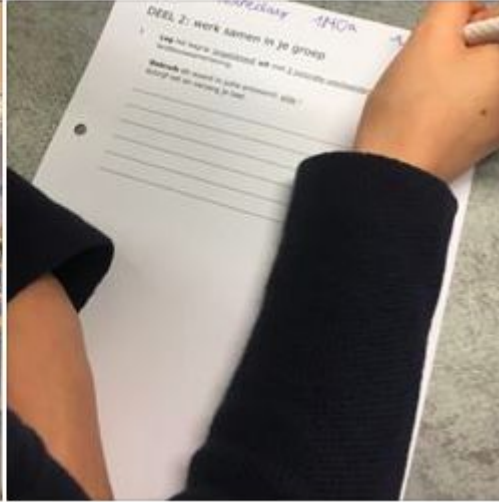
divergent

iLearn

de tweetraps-toets

Josfien Demey

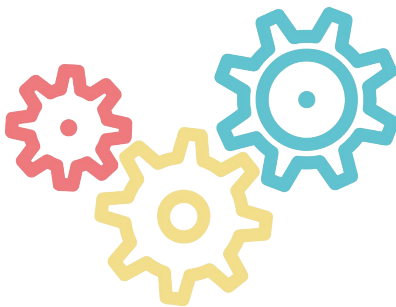
Er zijn niet enkel cognitieve competenties

METACOGNITIEF

(PSYCHO-)MOTORISCH

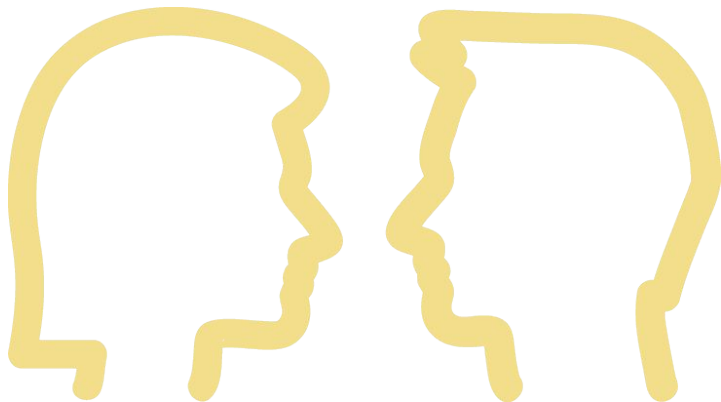

SOCIO-AFFECTIEF

COGNITIEF

Verschil in sociale competenties

- werken met rollen (bij groepswork bv)
- coöperatieve structuren (met focus op groei in sociale & communicatieve vaardigheden)
- LL als hulpleraar of coach
- peerfeedback
- LL stellen zelf groepen (duo, quattro, ...) samen voor een opdracht op basis van hun kwaliteiten
- als expert iets brengen voor leerlingen uit de jongere jaren (EHBO, proeven van de studierichting, mentor/bemiddelaar, ...)
- ...

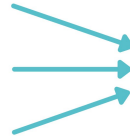
Peer supporter of hulpleraar

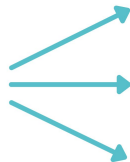
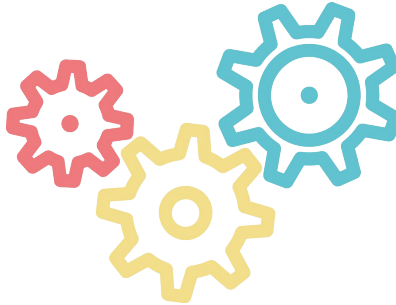
WAT KAN EEN LEERLING? competenties

METACOGNITIEF

convergent

divergent

(PSYCHO-)MOTORISCH

SOCIO-AFFECTIEF

COGNITIEF

Differentiatie op het
vlak van competen-
ties

4. Differentiatie - voorkeuren

1. Doelen en verwachtingen

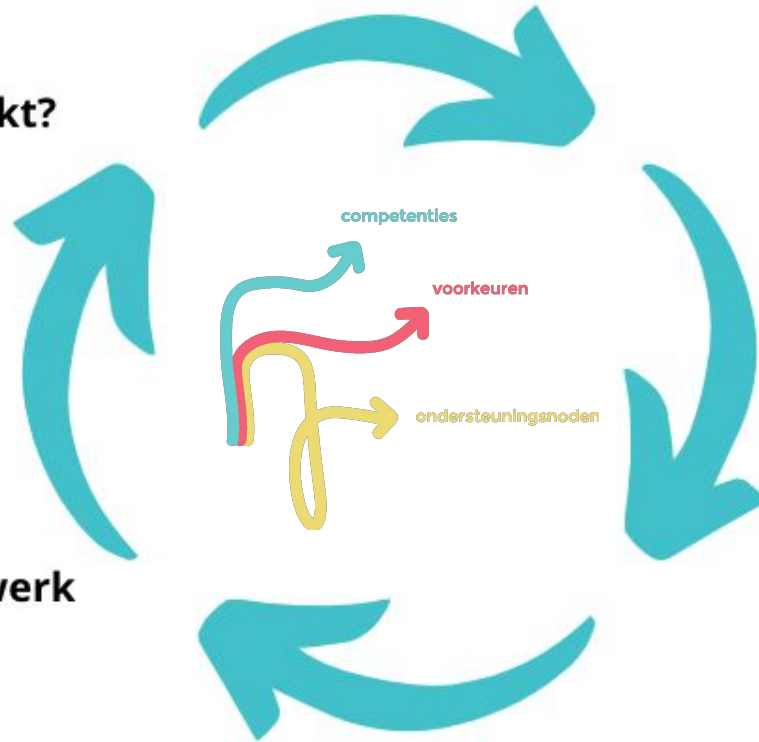
2. Voorkennis

3. Nieuwe leerstof

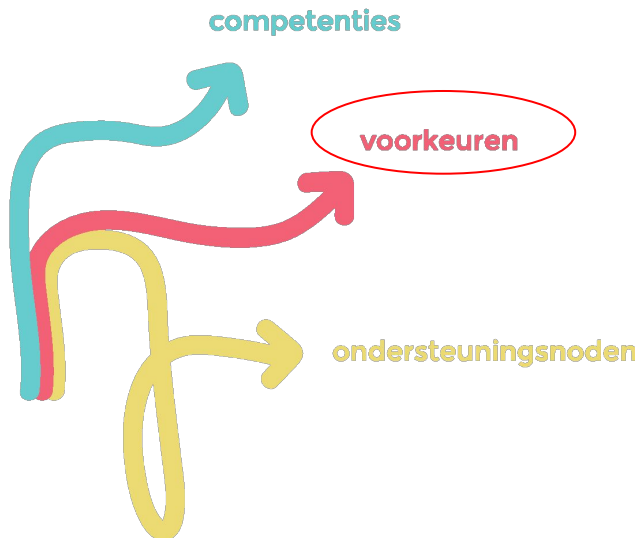
4. Samen inoefenen

5. Zelfstandig werk

6. Doelen bereikt?

Waarop kan je differentiëren?

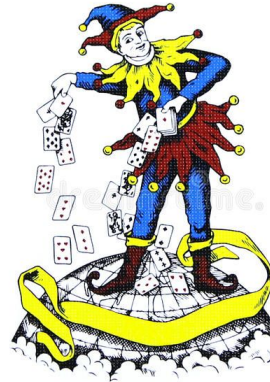
- leerlingen laten kiezen hoé ze te werk gaan (alleen of per 2...)
- leerlingen laten kiezen waarin ze zich verdiepen (bijvoorbeeld bij eindwerk)
- ...

Vijf keer kiezen:

1. of ik de verlengde instructie volg, of niet.
2. hoe ik mijn leerresultaten presenteer.
3. of ik in duo dan wel alleen werk.
4. welk deel van de toets ik maak.
5. wanneer ik mijn evaluatie-opdracht doe.

Jokers inzetten

Differentiatie op het
vlak van voorkeuren

5. Differentiatie - ondersteuningsnoden

1. Doelen en verwachtingen

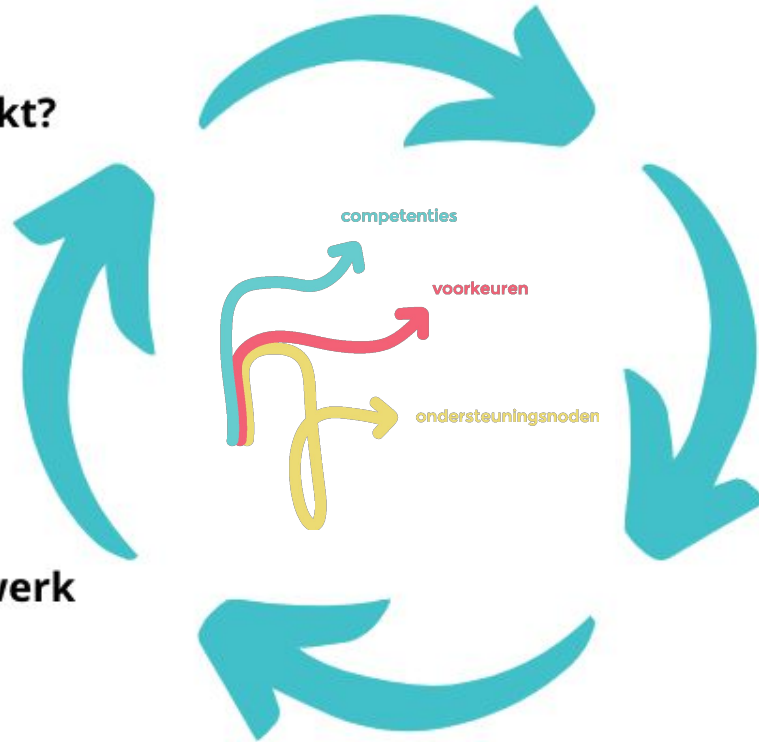
2. Voorkennis

3. Nieuwe leerstof

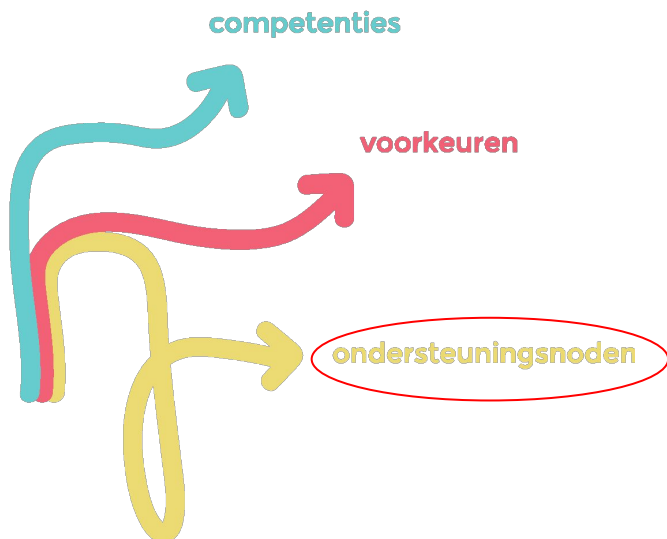
4. Samen inoefenen

5. Zelfstandig werk

6. Doelen bereikt?

Waarop kan je differentiëren?

- REDICODI'S
- Tempovariatie
- Time-outzone
- Woordenlijsten
- Stappenplannen
- Laptop ipv schrijven, rekenmachine
- Hulp van een medeleerling
- Voorlezen van vragen
- Schrikaders/tussenvragen
- Apps (de/het, ...)
- Spreiding van evaluatie
- Hulp op vraag/maat (bv. Feedbackgesprekken)
- Notities van medeleerlingen
- Modellen
- ...

Voorbeeld schrijfkader “De industriële revolutie”

a) In welke eeuw begon de industriële revolutie? _____ eeuw

b) Hoe is de industriële revolutie ontstaan? Vul de volgende tekst verder aan.

Vul de volgende termen in op de juiste plaats EN leg uit wat deze betekenen: industriële revolutie, agrarische revolutie, demografische groei. Schrijf in zinnen!

Eerst was er een _____, dit betekent: _____

Dan was er een _____, dit betekent: _____

Dat had tot gevolg dat:

1. _____

2. _____

Tot slot was er een _____, dit betekent: _____

Begrijpend luisteren op eigen tempo (<http://tablio.eu/nl>)

Listening Task 1: BBC 'Working Lives: Hong Kong', Part One of Two, [anjali rajan](#)

You cannot answer while creating a lesson

Supriadi is from

- ☐ China
- ☐ Philippines
- ☐ Indonesia
- ☐ HonKong

She earns about

- ☐ \$5000/year.
- ☐ 500 Yen/month

08:19 11:27

Apps

[Is het de of het?](#), [een wetenschappelijke rekenmachine](#), [oefenen met blinde kaarten](#), [anatomie leren](#), [fysica leren](#), [apps met een meerwaarde voor mensen met autisme](#), [Wiskunde apps](#), [nog meer Wiskunde apps](#), [luisterend lezen](#), ...

[Overzichtje](#) van Klascement en [Onderwijstools](#)

Differentiatie op het
vlak van ondersteu-
ningsnoden

6. Randvoorwaarden

Alert en attent voor

- Onderlinge relaties en respect
- Welbevinden
- Geluidsbeheer
- Klasopstelling
- Materiaalbeheer
- Tijdsbeheer
- Expliciete doelen en verwachtingen
- Iedereen mee?

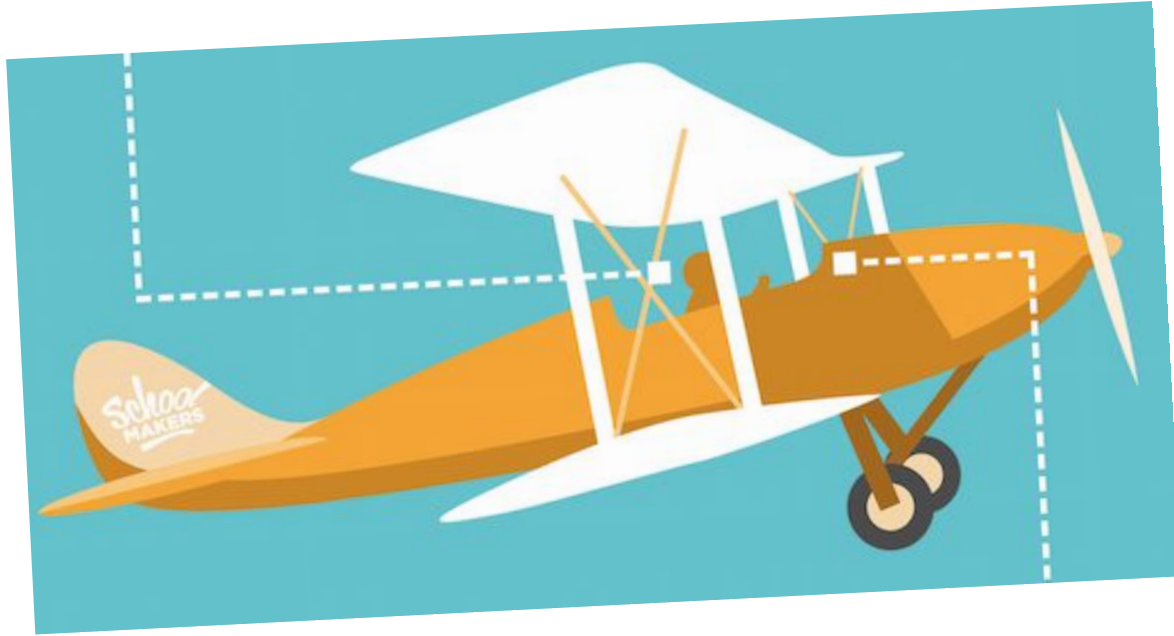
Belangrijke randvoor-
waarden

7. Differentiatie XL

Ready for take off?

Piloot

Groei-mindset:
iedereen kan leren!
Met positieve kijk op...

de jeugd van
tegenwoordig

diversiteit
als meerwaarde.

Reisdoel

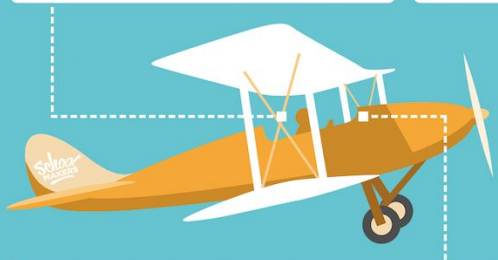
Autonomie
Zelfstandige en
zelfbewuste leerlingen

Betrokkenheid
die zich betrokken en
ondersteund voelen

Competentie
en bijleren op persoonlijk
en inhoudelijk vlak.

Veelzijdige cockpit

Groeperen van leerlingen

Groeperen van leerdoelen

Taakverdeling met co-piloot / stewards

Alert en attent voor

- Onderlinge relaties en respect
- Welbevinden
- Geluuchbeheer
- Klasopstelling
- Materiaalbeheer
- Tijdbeheer
- Expliciete doelen en verwachtingen
- Iedereen mee?

Instructie	
Masochistisch model	Geflippte instructie
Instructietafel	Experiment
Geen	Leesopdracht
Klassikaal	Stapplan
Zelfstandige verwerking	...
Leerlingen onderling	
Verwerking	
Meerschikingsmodel	Rolenspel
Zelfstandig	In groep
(coöperatieve) werkvorm	Digitaal
Keuze-opdrachten	...
Casusbespreking	
Evaluatie	
Leraargestuurd	Persoonlijke feedback
Leerlinggestuurd	Punten
Tussenevaluatie	Zelfgekozen criteria
Zelfevaluatie	Opgelagde criteria
Peerevaluatie	Externe jury
Intervisie	...
Portfolio	

Met differentiatie op vlak van

Wat kan de leerling?
Vakinhoudelijke en persoonlijke competenties

Wat wil de leerling?
Insipelen op voorkeuren

Wat heeft de leerling nodig?
Insipelen op ondersteuningsbehoeften

www.lerendifferentieren.be

Crew-leiding

Publiek en
noden

Visie en
doelen

Lerende
schoolcultuur

Cocreatief
leiderschap

Structuur,
taken, planning
en budget

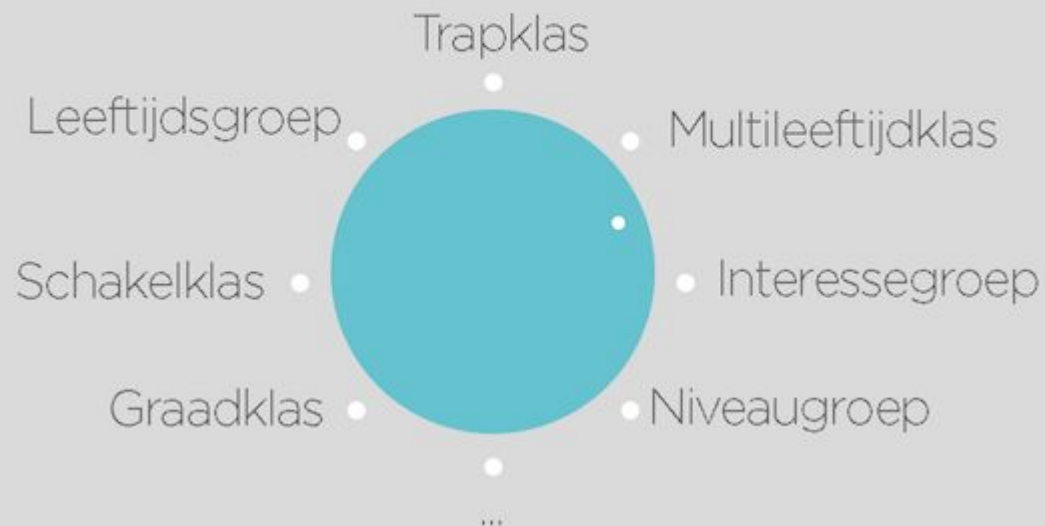

Ouders
en buurt

Warme
school

Groeperen van leerlingen

Groeperen van leerdoelen

Taakverdeling met co-piloot / stewards

Observerende co-teaching

Doorschuifsysteem

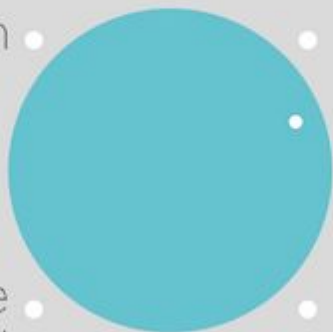
Teamteaching

Parallele
co-teaching

Complementaire
co-teaching

Alternatieve
co-teaching

Assisterende
co-teaching

Instructie

Meersporenmodel

Instructietafel

Geen

Klassikaal

Zelfstandige verwerking

Leerlingen onderling

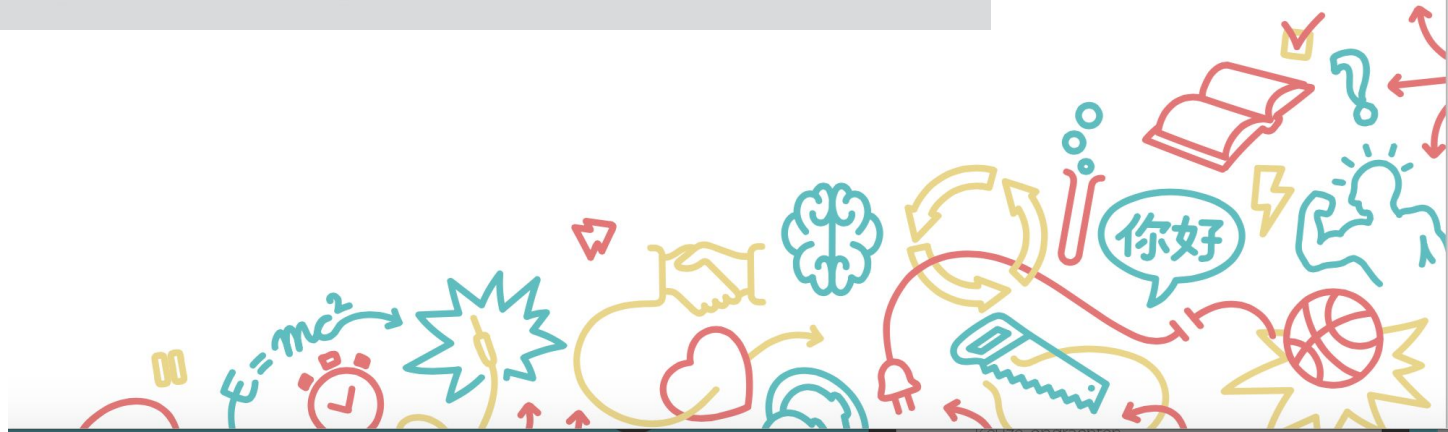
Geflippte instructie

Experiment

Leesopdracht

Stappenplan

....

Verwerking

Meersporenmodel

Zelfstandig

(coöperatieve) werkvorm

Keuze-opdrachten

Casusbespreking

Rollenspel

In groep

Digitaal

...

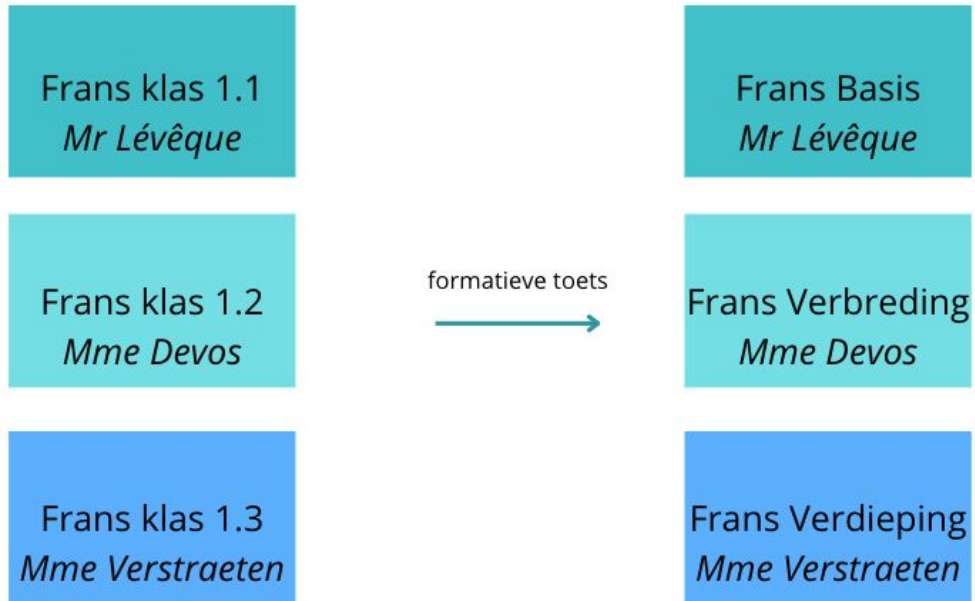
Evaluatie

Leraargestuurd
Leerlinggestuurd
Tussenevaluatie
Zelfevaluatie
Peerevaluatie
Intervisie
Portfolio

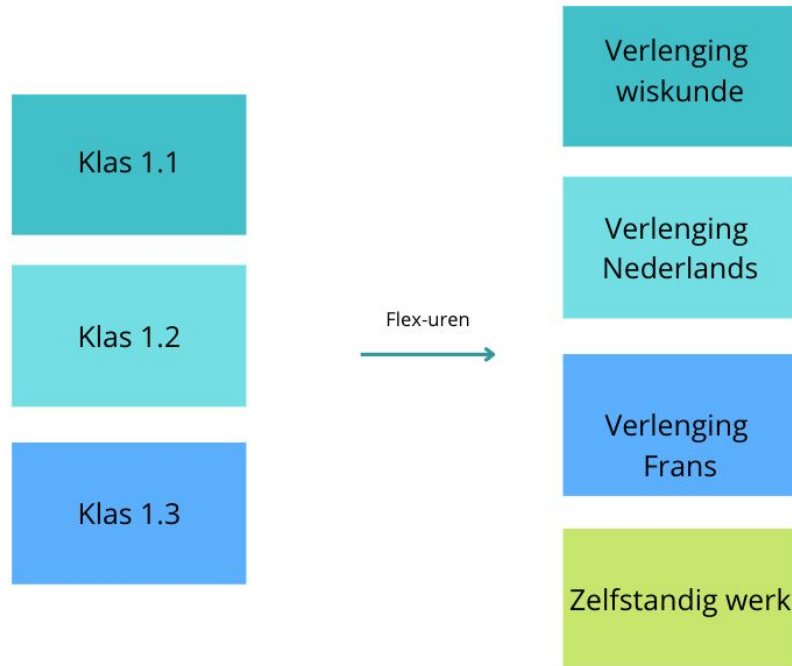
Persoonlijke feedback
Punten
Zelfgekozen criteria
Opgelegde criteria
Externe jury
...

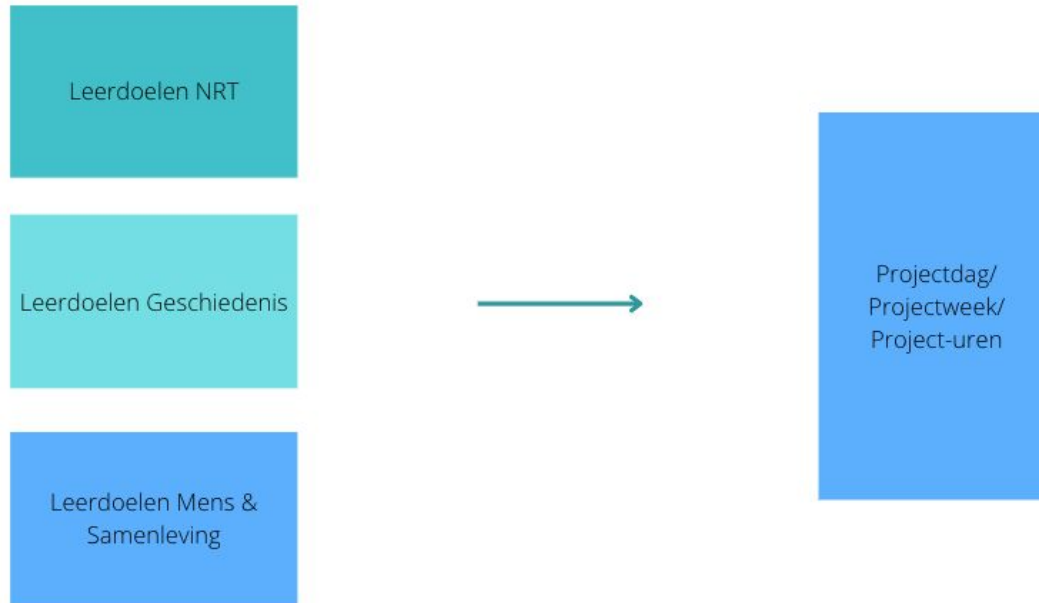
Voorbeeld 1

Voorbeeld 2

Voorbeeld 3

Differentiatie XL:
flexibele leertrajecten

Na de pauze...

... graag plaatsnemen naast mensen die je nog niet kent.

**Graag een voorbeeld aanleveren voor
ons boek?**

School
MAKERS

LIEN-CONGRES | 24-25 MEI 2022 | HOUFFALIZE

EERSTE GRAAD GEEN MIDDELMAAT

Bergen verzetten als team

Jan Royackers

Doelen

- Je bent overtuigd van de grote meerwaarde die jij hebt in het leerproces van de leerlingen.
 - Je weet welke mindset daartoe bijdraagt.
 - Je weet wat self efficacy en collective teacher efficacy is.
 - Je hebt concrete eerste stappen voor ogen die jij kan zetten om je eigen efficacy te verhogen.
 - Je hebt concrete eerste stappen voor ogen die je kan zetten om de collective teacher efficacy in je team te verhogen.
-

Programma

1. Je klas als krachtige leeromgeving.
 2. Het ijsbergmodel.
 3. Kijken naar verschil.
 4. Zelfeffectiviteit.
 5. Collectieve leraren-effectiviteit.
-

Opstapje

Uitwisselen

- Van welke leerkracht heb je vroeger het meest bijgeleerd?
- Hoe verklaar je dat?

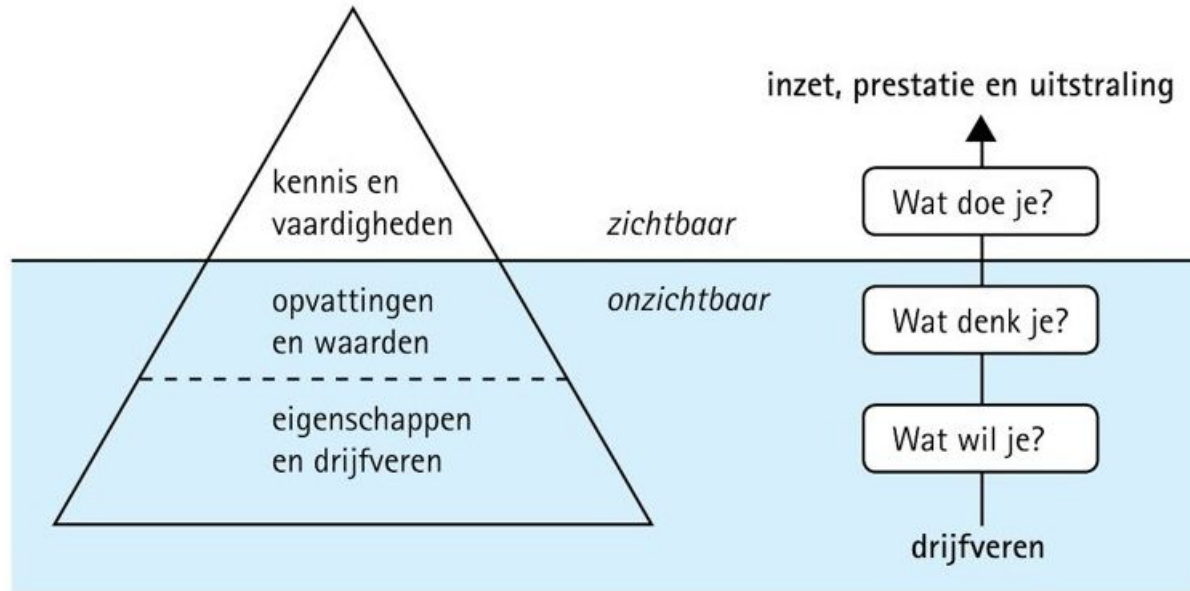
1. Je klas als krachtige leeromgeving

Iedereen op een gelijkwaardige manier aan bod...

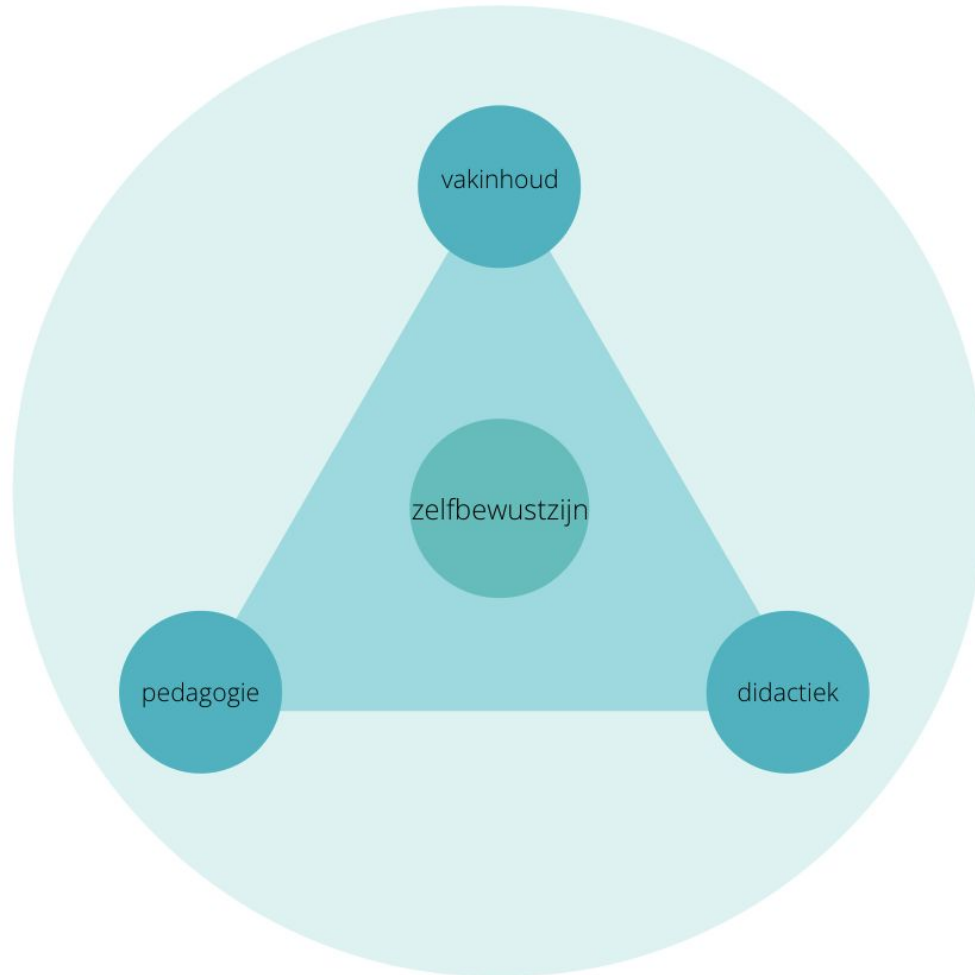
- wachttijd
- antwoord na een foutief antwoord
- bekrachtiging
- klassikale vragen
- aandacht en interactie
- vragen voor leerling-antwoorden
- plaats in de klas
- aantal oefenkansen in functie van beheersingsniveau
- vervollediging van taak
- klassikale en persoonlijke interactie
- scoren van toetsen
- vriendelijkheid van interacties
- feedback
- oogcontact en non-verbale communicatie
- instructie
- instructiemethode

2. Het ijsbergmodel

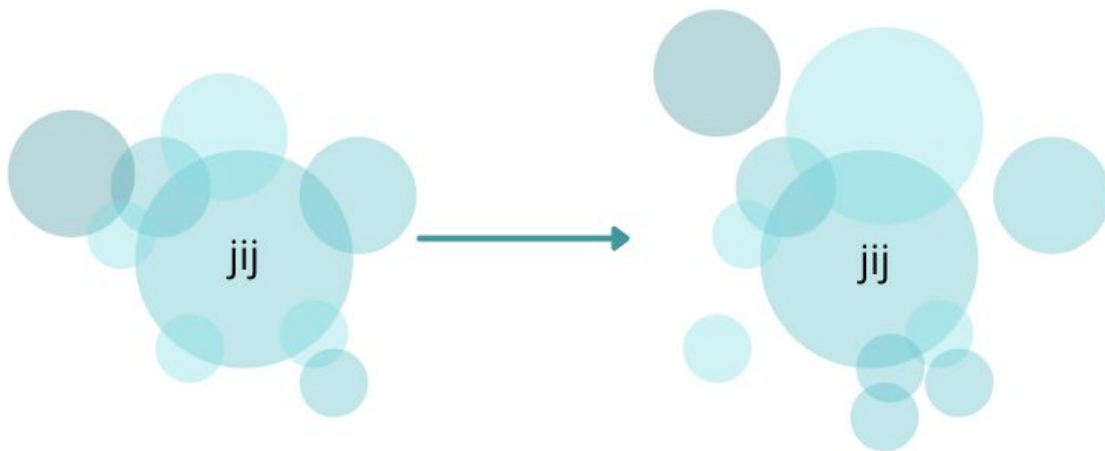
meesterschap

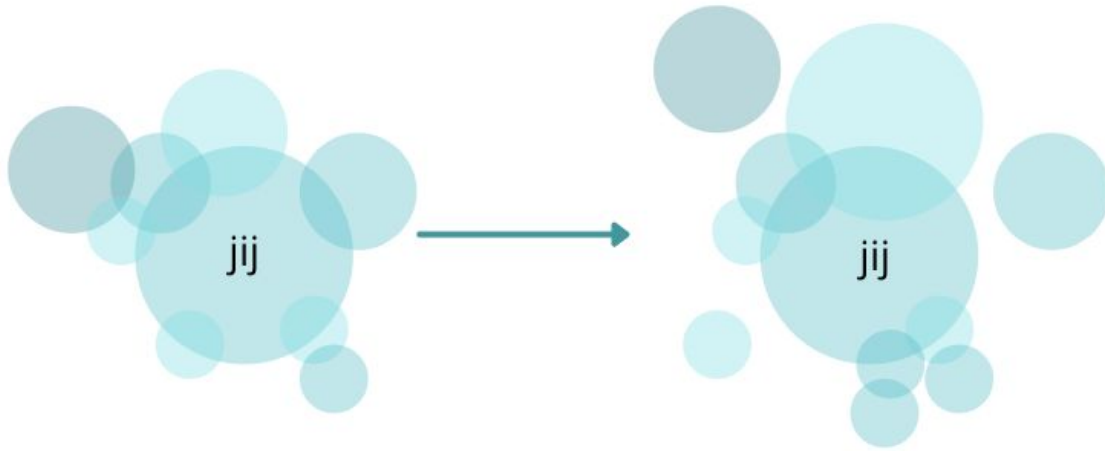

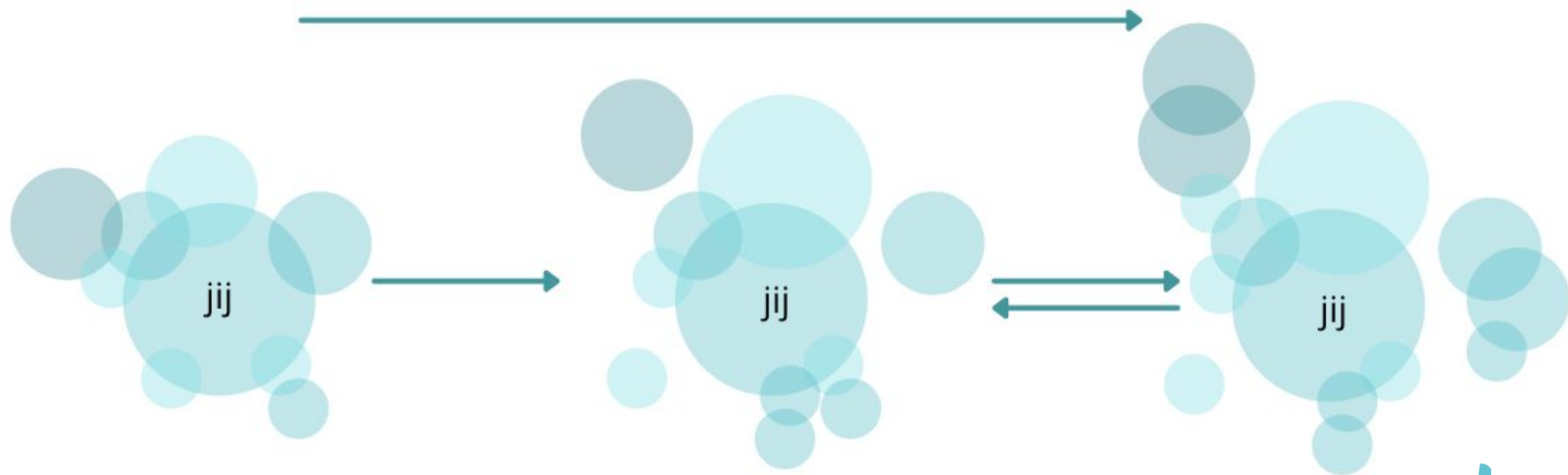
- *Hoe zou jij jezelf omschrijven als leerkracht in een aantal kernwoorden?*
- *Waar sta jij voor als leerkracht?*

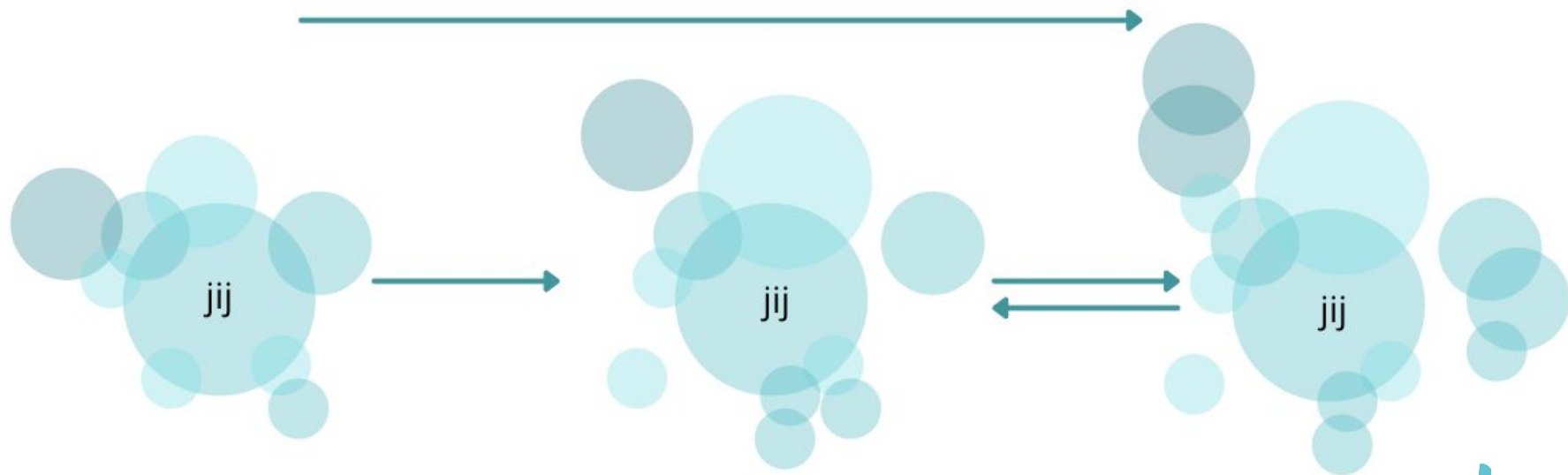

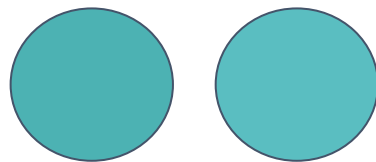
- *Welke zaken (mensen, personen, ideeën) hebben jou als leerkracht het meest gevormd?*

- *Waar liggen je persoonlijke onderwijsambities?*
- *Hoe ziet het ideale onderwijs eruit voor jou?*
- *Wat wil jij daarin betekenen?*

Eigen onderwijsvisie en onderwijszelfbeeld

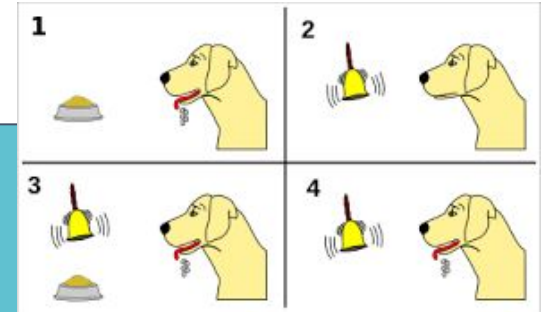
- Hoe zien ze eruit?
- Welke zaken hebben er invloed op?
- Wil ik wel dat die er invloed op hebben?

5 grote leertheorieën

BEHAVIORISME

Stimulus A leidt tot gedrag B.

Hond - zit - koekje.

COGNITIVISME

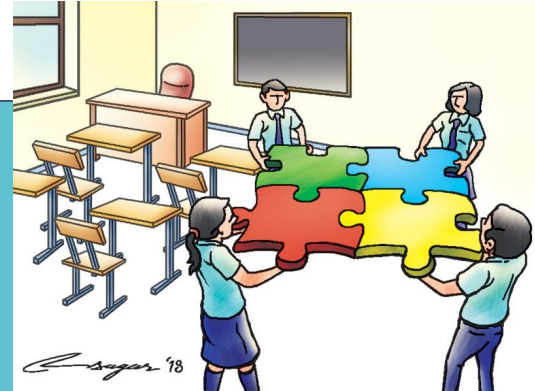
Hoe werkt ons brein?

Hoe zorgen we er dan voor dat zoveel mogelijk informatie opgenomen wordt tot kennis?

CONSTRUCTIVISME

Door samen te werken ontstaan nieuwe inzichten en nieuwe betekenissen.

CONSTRUCTIONISME

Leren moet leiden tot creatie, dat is de hoogste vorm van beheersing.

CONNECTIVISME

Mijn netwerk IS mijn kennis.

Eigen onderwijsvisie

- Hoe ziet voor jou “ideaal onderwijs” eruit?
- Welke zaken hebben invloed op dat beeld?
- Wil ik wel dat die er invloed op hebben?

3. Kijken naar verschil

Leerlingen

Laat je niet leiden door veronderstellingen, want...

- We hebben veel vaker lagere verwachtingen hebben t.o.v. leerlingen met een **diagnostisch label** dan hogere... (Woodstock & Vialle 2011)

... tenzij we hoge verwachtingen hanteren voor alle leerlingen.

Laat je niet leiden door veronderstellingen, want...

- We hanteren lagere verwachtingen ten opzichte van leerlingen met een **andere etniciteit**, wanneer we negatief denken over deze etniciteit... (van den Bergh et al. 2010)

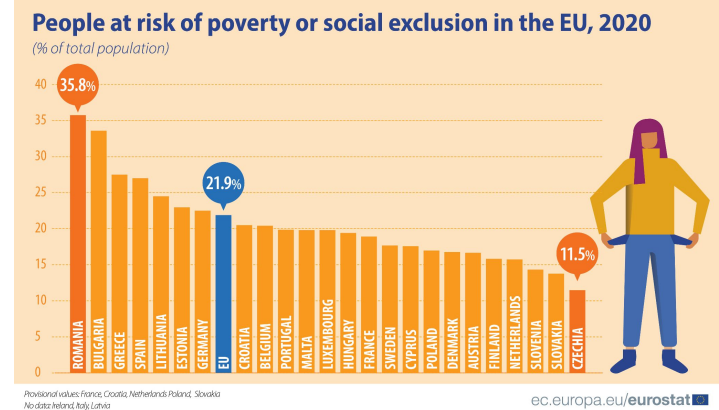
... tenzij we hoge verwachtingen hanteren voor àlle leerlingen.

Laat je niet leiden door veronderstellingen, want...

- We hanteren lage verwachtingen t.o.v. leerlingen met **lage SES-kenmerken**... (Sorhagen, 2013)

... tenzij we hoge verwachtingen hanteren voor àlle leerlingen.

Laat je niet leiden door veronderstellingen, want...

- We hanteren hogere verwachtingen voor **jongens voor wetenschappen**, en hogere verwachtingen voor **meisjes voor lezen**... (Dusek & Joseph, 1985)

... tenzij we hoge verwachtingen hanteren voor àlle leerlingen.

Ook onderzocht...

fysieke aantrekkelijkheid	eerste indruk kan beïnvloeden, maar verwachtingen worden snel bijgesteld.	Dusek & Joseph, 1985
taalbeheersing	zelfde taalbeheersingsniveau als leerkracht -> vaak hogere verwachtingen.	Cazden, 1988
jongere leeftijd	hogere verwachtingen voor jongere leerlingen	Kuklinski & Weinstein, 2001
sociale vaardigheden	hogere sociale vaardigheden = sneller overschat	Keogh, 2000
zelfde achtergrond als leerkracht	zelfde achtergrond = hogere verwachtingen	Taylor, 2001
namen	vreemde namen of namen met onaangename herinneringen = lagere verwachtingen	Vail, 2005
broers en zussen	invloed wisselend	Jussin et al., 1998

Onderdeel	Score op 5	Staat sterk	Ruimte voor groei
Ik houd bewust rekening met verschillen onder mijn leerlingen.			

4. Zelfeffectiviteit

Zelf-effectiviteit is...

... de mate waarin we onszelf als leerkracht in staat achten om al onze leerlingen zo ver mogelijk te krijgen.

naar Albert Bandura

Leerkrachten met een hoge zelf-effectiviteit...

Zichtbaar in de klas

- daadkrachtiger
- didactisch bewuster
- rustig en optimistisch voor de klas
- duidelijk afsprakenkader en consequenties indien afspraak niet wordt nageleefd

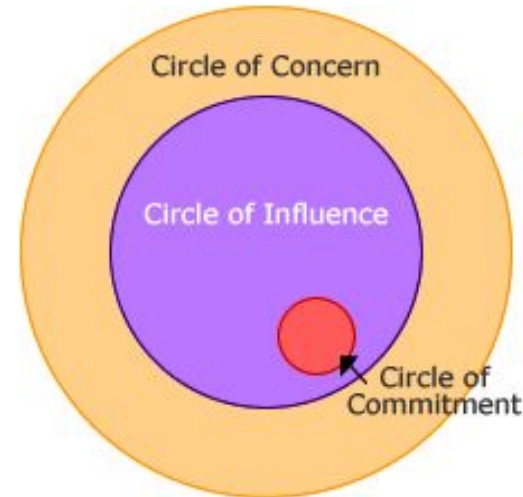
Leerkrachten met een hoge zelf-effectiviteit...

Achter de schermen

- nemen evaluaties van leerlingen als eigen leerkans
- samenwerking met collega's als norm
- hulp vragen zonder schroom
- grotere positieve betrokkenheid op schoolgebeuren

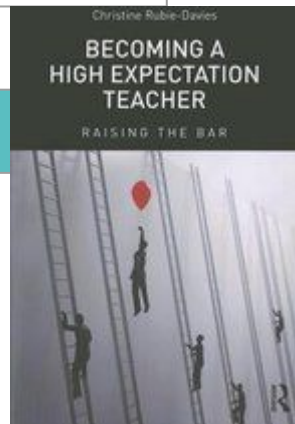
Hoe stimuleren?

1. Succeservaringen
2. Modelleren
3. Verbaal stimuleren en aanmoedigen
4. Lichamelijk en emotioneel welzijn

Er is differentiëren en differentiëren...

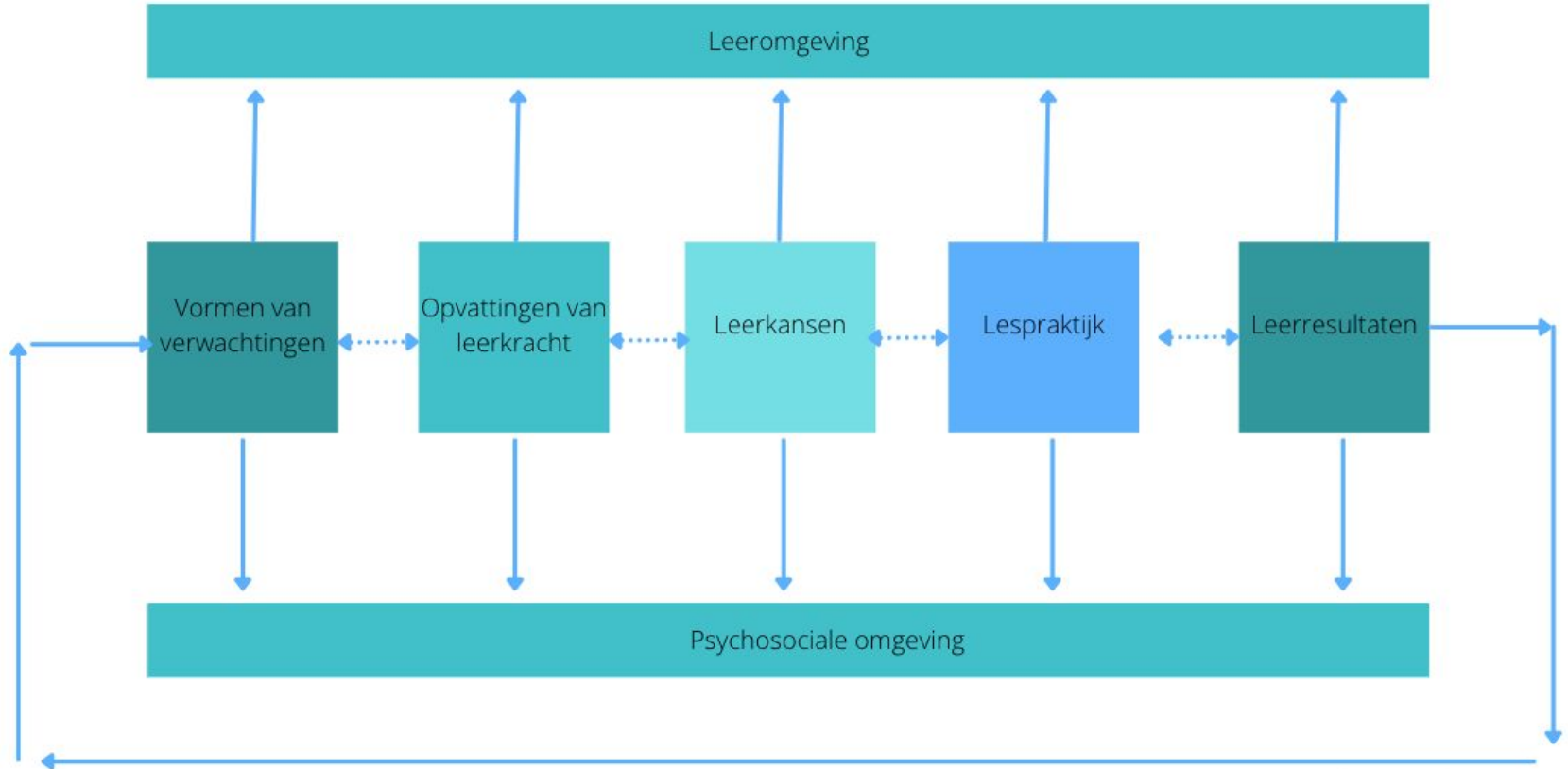
<i>"Ik doe het omdat het moet".</i> <i>"Ja, ik pas werkvormen toe".</i> <i>"De inspectie zegt dat het moet".</i> <i>"Allez ja dan he".</i>	<i>"Ik wil elke leerling zo ver mogelijk krijgen".</i> <i>"Ik ben mee verantwoordelijk voor de resultaten van mijn leerlingen".</i> <i>"Ik duld geen stilstand in leerresultaten".</i>
Lage(re) leeruitkomst	Hoge(re) leeruitkomst
<i>Low expectation teacher</i>	<i>High expectation teacher</i>

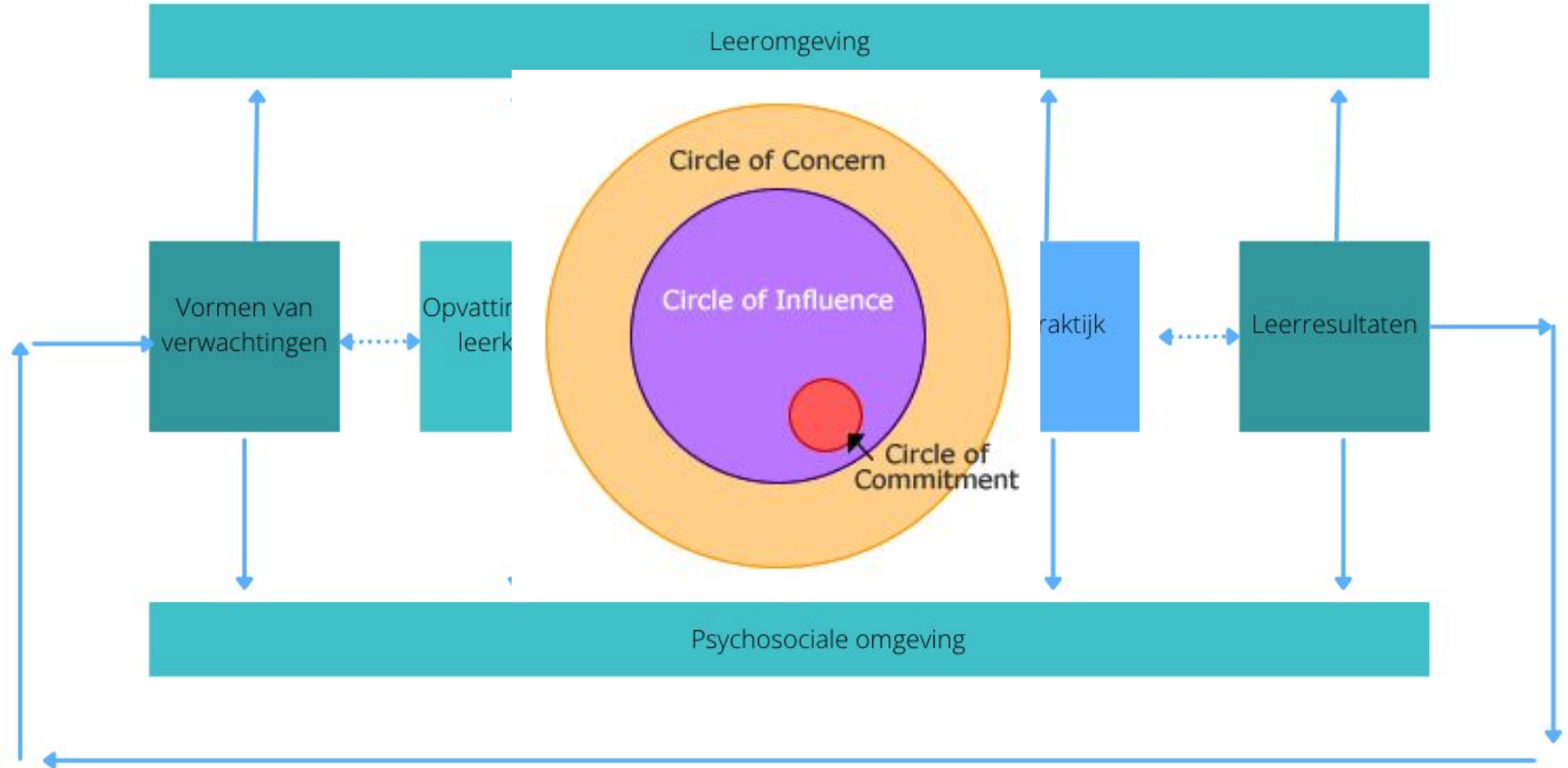

Een “high expectation teacher”

Groeperingsvormen	wisselend, zeker niet enkel op niveau
Inhouden	hoge minimumlat, want basiskennis is belangrijk
Geloof in intelligentie	evolueert, goed onderwijs = hoger IQ!
Motivatie	geen competitie, wel samenwerking waar relevant
Leerkrachtenrol	steeds toewerken naar zelfsturing
Klasklimaat	ontspannen, aangenaam

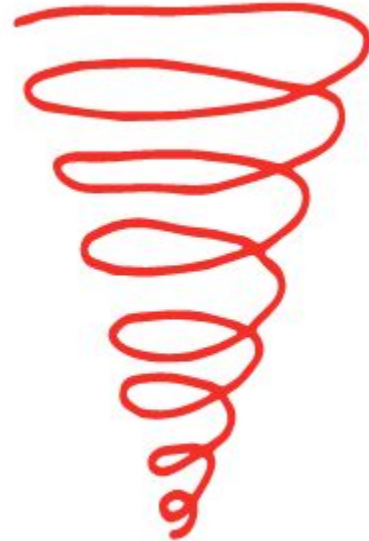

Ik ben ervan
overtuigd dat ik **al**
mijn leerlingen zeer
veel kan bijleren.

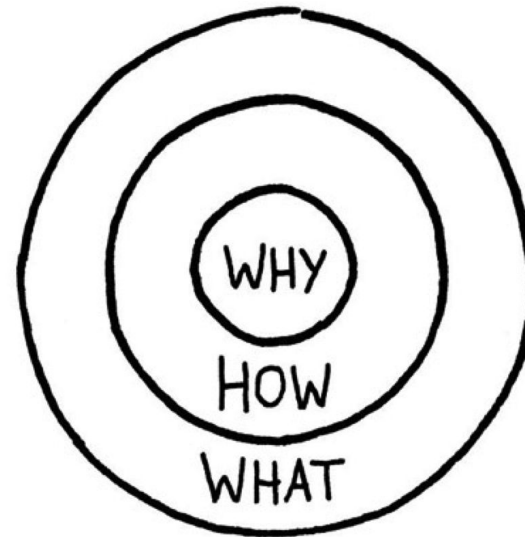

5. Collectieve leraren-effectiviteit

Waarom?

Waarom samenwerking
belangrijk is...

Collective teacher efficacy

*Collective Teacher Efficacy (CTE) is defined as **a staff's shared belief that through their collective action, they can positively influence student outcomes, including those who are disengaged or disadvantaged** (Hattie, 2016).*

<https://visible-learning.org/2018/03/collective-teacher-efficacy-hattie/>

Collective Teacher Efficacy

Domain. **School**

Sub-domain. **Leadership**

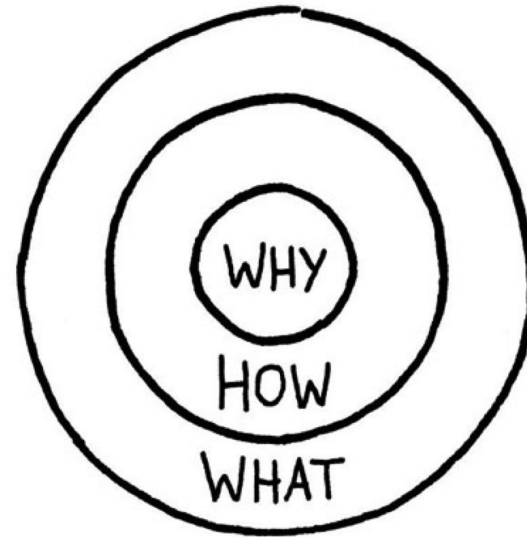
Mean Effect Size	# of Meta Analyses	# of Studies
1.57	1	26

Description of research.

Collective teacher efficacy (CTE) is the collective belief of the staff of the school/faculty in their ability to positively affect students. CTE has been found to be strongly, positively correlated with student achievement. A school staff that believes it can collectively accomplish great things is vital for the health of a school and if they believe they can make a positive difference then they very likely will.

Hoe?

Hoe kunnen scholen zich organiseren om het leren te faciliteren via (vak-)groepen?

Hoe merk je dat?

- Het team moedigt elkaar aan.
 - Overleg over leraren (formeel en informeel) is vooral gefocust op zo goed mogelijk lesgeven.
 - Leraren zijn niet bevreesd om collega's toe te laten in hun eigen les.
 - Leraren vragen schroomloos hulp aan elkaar en bieden hulp aan waar ze een meerwaarde kunnen bieden.
 - Het team overlegt efficiënt. Aan het einde van de vergadering staat het verder dan ervoor.
 - Overleg doet ertoe: het versterkt de leraren in hun klaspraktijk.
 - We stellen ons samen onderzoekend op: Wat werkt? Wat niet? Wat kunnen we verbeteren? Wat hebben we daartoe nodig?
-

“Samen leren van leraren versterken om het leren van onze leerlingen te ondersteunen”.

Mate waarin onze scholen lerend zijn

Sowieso wordt er veel geleerd op onze scholen.

de vraag hier:

In welke mate zijn onze scholen zelf lerend?

Hoe herken je het samen leren?

- intervisie
- groepscoaching
- klasbezoeken bij collega's
- co-teaching
- schaduwdag
- DIY pedagogische studiedag
- mentorschap
- inspiratiewand in leraarskamer
- projectgroepen
- vorming op maat/vraag van de school
- ervaringsuitwisseling
- feedbacksessies met leerlingen
- lerend netwerk
- individuele lectuur
- onderwijskundige leesgroep
- actief-samen-reflecteren op ervaringen
- cocreatiesessie rond complexe uitdaging
- lesson study
- vakgroepen die over de essentie gaan

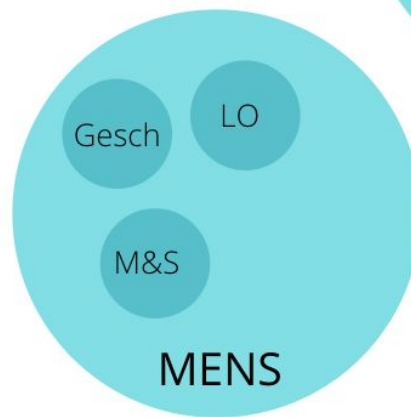
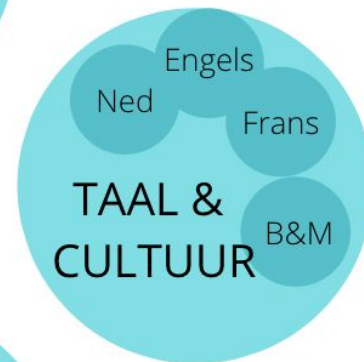
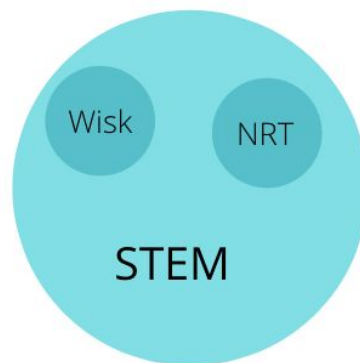
Eerst **organisatieprincipes**, dan **organisatievormen**.

Organisatieprincipes

- We willen dat vakleerkrachten hun didactiek verdiepen (kwaliteitsvollere lessen, toetsen, examens...)
- We willen dat leerkrachten vakoverstijgende projecten uitwerken waarbij leerstof in nieuwe contexten ingezet dient te worden.
- We willen dat leerkrachten van eenzelfde vakdomein efficiënt materiaal uitwisselen.
- ...

Organisatievormen

(Kleine school/
graad)

- Samen leervraag formuleren
- 2x per jaar overleg met PBD
- Zaken uittesten in eigen les
- Terugkoppelen in vakgroep

Per graad?
Graadoverstijgend?
Afwisselend?

Hoe bewaak je
afstemming?

Frans

Wiskunde

Engels

Nederlands

Biologie

...

WG
Evaluatie

WG
Modernisering

Frans

Wiskunde

Engels

Nederlands

Biologie

...

Multidisciplinaire teams:

- samen verantwoordelijk voor leerplanrealisatie
- breed kijken, in projecten in plaats van vakken
- waken over diepgang in va

Graad 1A

Graad 1B

Graad 2 Richting A

Graad 2 Richting B

Graad 2 Richting C

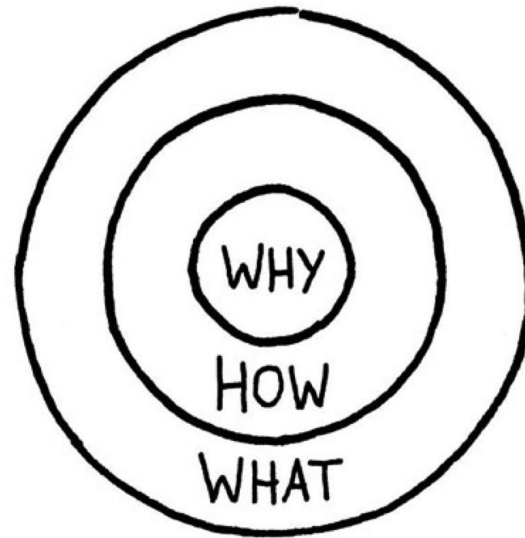
Is jouw vakgroep of parallelwerking een zegen? Tel je score.

<https://www.klasse.be/172101/vakgroep-vloek-of-zegen/>

- In onze lessenroosters liggen kansen om met vakcollega's samen te komen.
- Vakgroepen krijgen van de directeur autonomie om hun werking uit te tekenen en mogen een groeiproces door.
- De vakgroep of parallelwerking heeft duidelijke gedeelde doelen waarin iedereen zich kan vinden.
- In de vakgroep of parallelwerking is iedereen gelijkwaardig.
- Onze vakgroep of parallelwerking is een veilige plek waarin we onze klaspraktijk en manier van lesgeven open kunnen bespreken.
- We kunnen in onze vakgroep professionele onenigheden constructief bespreken.
- De vakgroep geeft steun, vertrouwen en extra bevologenheid voor de klas.
- De vakgroep zorgt voor voldoende ruimte voor de eigenheid van iedere leraar.
- Onze vakgroep is geen geïsoleerd eiland, er is ruimte voor input van buitenaf en alternatieve ideeën.
- Initiatieven van de vakgroep krijgen voldoende steun van de directeur.

Wat?

Wat staat ons dan te doen?

Mindset

4 doelen

3 variabelen

High Impact teaming: mindset (1)

“Het team is nooit het doel op zich. De bestaansreden van het team ligt niet in het team, maar erbuiten” (Frankl. V.E.)

Mindset

4 doelen

3 variabelen

High Impact teaming: mindset (1)

4 doelen voor ogen:

1. Resultaten
 2. Duurzaamheid
 3. Acceptatie
 4. Essentie
-

Mindset

4 doelen

3 variabelen

High Impact teaming: 3 groepen variabelen

- ✓ **VISIONING** helpt de bemanning om gedeelde visie te ontwikkelen (richting, route, energie)
 - ✓ **ORGANIZING** zorgt ervoor dat de boot zo efficiënt mogelijk vaart
 - ✓ **SAFE TEAMING** zorgt ervoor dat bemanning zich veilig voelt
-

High Impact teaming: 3 groepen variabelen

✓ cruciaal in dit verhaal:

- de bemanning (**individuele impact**)
 - het water waarin gevaren wordt (**context** van het team)
-

Deze week op de planning ...

Overleg Auxilia

Aanbod-pagina website

+ Een kaart toevoegen

Partners ...

Vlaams-Brabant

West-Vlaanderen

Oost-Vlaanderen

Antwerpen

Limburg

+ Een kaart toevoegen

Lerende netwerken ...

Lokale werkingen en
lerarenopleidingen

Scholen

Procedure afspreken

+ Een kaart toevoegen

Intervisies ...

Leidraad overlopen

Procedure afspreken

+ Een kaart toevoegen

Klankbordgroep ...

Uitnodigen

+ Een kaart toevoegen

Mijn collega's/
vakgroep en ik zijn
ervan overtuigd
dat wij **al** onze
leerlingen zo ver
mogelijk krijgen.

We werken hiertoe
efficiënt samen.